

GLASILO

SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE.

V združenju je moč!

Registered as second-class newspaper January 28, 1910, at the post office at Chicago, Ill., under the Act of Congress of March 3, 1879.

LETO—YEAR V.

CHICAGO, ILL., 11. OKTOBRA (OCTOBER) 1912.

ŠTEV.—NUMBER 38.

Kje je naša zborovalna svoboda, kje svoboda govora?

V ustavi naše republike je določeno zapisano, da imamo pravico zborovati in združevati se. Tudi svoboda govora je jasno in določeno očitana v nji. Posebno razumljivo je pa povedano, da se ne sme sprejeti in uveljaviti noben zakon, ki bi omejeval svobodo govora ali združevalno in zborovalno pravo.

Ako sodimo po ustavi, smo najsvobodnejši ljudje na svetu. Ničesar nima pravice, da bi nam branil zborovati in združevati se, ali govoriti, kakor nam je vrzel jezik, ali v časnikih bičati vse, kar je gnleja v republiko.

To se kaj lepo čita in sliši. V praksi je pa drugače. Po ustavno zajamčenih pravicah, ki bi morale biti temeljni zakon za vse druge zakone, imajo delavci pravico organizirati se v strokovnih društvi ali unijah, štrajkati in bojkotirati nasprotnika. Dokler se delavci le združujejo v unijah, se nihče ne zmeči zanje. Kakor hitro pa postane unija agresivna, da njeni člani bojkotirajo uasprotnika ali celo zaštrajkajo, tedaj kapitalistnemu nasprotniku prisokačijo na pomoč sodišča, da je čestokrat štrajk izgubljen.

Zelo v navadi je, da ob času štrajka zahtevajo kapitalisti varstvo za ljudi, ki "hočejo delati." V ta namen se obrnejo do sodišča za sodniško prepoved. In dogodilo se je, da je sodnik vzletel ustavno zajamčenim pravicam prepovedal štrajkujočim delavcem mirnim potom različni stavek kazem v zvezi s štrajki. Nekateri sodniške prepovedi so celo tako dale, da za štrajkujoče delavce ni smel z najmirnejšo besedo nagovoriti stavkavca in prepričati ga, da naj se pridruži stavkujočim delavcem. Vsak štrajkujoči delavec, ki se je pregrešil zoper sodniško prepoved, je bil zvedel navadno kaznovan z ječo, ker je razžalil sodišče.

Da so bile take sodniške prepovedi mogoče, so advokati v službi kapitalistov izumili krilate besede: "Ljudje, ki hočejo delati, morajo imeti obrambo". Poleg je pa profesor Elliot proglasil stavkavca še za narodne junake, ki čuvajo "domovino", da ne pride na rob propada.

Seveda se kapitalističnim advokatom ni šlo nikdar za obrambo ljudi, ki hočejo delati. Ako bi kapitalistični advokati res hoteli braniti ljudi, ki hočejo delati, tedaj bi se morali v prvi vrsti potegniti za veliko brezposelno in stalno delavsko armado, ki v normalnih razmerah išče zastonj dela od tovarne do tovarne, od plavča do plavča, od rudnika do rudnika.

S tem, da se s sodniško prepovedjo zabrani štrajkujočim delavcem nagovoriti mirne stavkavce, da naj zaštrajkajo in se pridružijo ostalim tovarišem, se očividno krši ustavo — fundamentalni zakon naše republike.

Kapitalisti in njih priveski ne teptajo le na ta način ustavno zajamčenih pravic. Na zapadu se je dogodilo, da so zapli govornike, ki so na cestnem vogalu govorili o strokovni in politični organizaciji. Ne glede na to, da so ulice in ceste splošna ljudska last občinarjev, in ni nikjer v ustavi zapisano, da se sme svoboda govora omejiti na ulice, so aretirali govornike in jih vrgli v ječo. Ta bolezen kapitalistov se je z zapada zanesla tudi v Chicago in druga mesta.

Vsaki delavec naj v novembru stori svojo dolžnost! Glasuje naj proti kandidatom kapitalističnih strank, proti odiranju, izkoriščanju in nazadnjakstvu, pa se ne bo upal nihče več krasti ustavno zajamčenih pravic!

Čikaška cestnoželjezniška družba je minoli teden kaznovala najstavljenec, ker so v uniformi sli v gostilno, z enim dnem neplačane dopusta. V službeni niso tega "strašnega hudodelstva" zvršili tekom službene dobe. Sli so v gostilno, ko so dokončali svoje dnevno delo, torej v prostem času. Ta kapitalistična nesramnost presega vse meje. Družba hoče ukazovati svojim vslužbenecem, kaj naj delajo v prostem času, kam smejo v uniformi, katero so plačali s svojimi žulji.

V službeni so kot organizirani delavci takoj uložili protest proti tej odredbi in odločili izjavili, da se ne bodo ozirali nanjo, ker so vendar z dušo in telesom še niso prodali kapitalističnim izmožovalcem. Prav so imeli! Nastopili so kot se spodobi organiziranim in zavednim delavcem.

Ameriške vesti.

*** V Indianapolis, Ind. se zdaj vrši pred zveznim sodiščem obravnava proti unijskim uradnikom,** ki so obtoženi, da so prevažali dinamit pod napačno deklaracijo brez dovoljenja, poleg pa tudi sodelovali pri napadih na dinamitom, katere sta zvršila brata Mc Namara in drugi.

Pri obravnavi v Indianapolisu bo kot pričr igral veliko ulogo Mc Manigal, po lastni izpovedi morilec, dinamitar, pinkertonec v službi kapitalistov, sploh človeški izvrtek.

Zelo značilno za ameriško pravosodje in bojno taktiko kapitalistov je, da smejo kapitalisti najeti tolovaja, ki nosi visoko doneče ime "privatni detektiv", da mori, vbija in v dinamitom poganja v znak tovarne, obrate, mostove in druga poslopja z namenom, da zvrši tudi mirne delavce ali pa unijske odbornike, da se mu vsaj navidezno pridružijo ali pa zamolčijo tolovajske čine, katere jim je izpovedal najeti tolovaj v službi kapitalistov. Kakor hitro je stvar dozorela tako daleč, pa najeti tolovaj nastopi kot skesana in drzavna priča. Njemu garantira navadno javni tožitelj, da ne bo kaznovan, mejtem ko delavce in pa unijske odbornike, katere tolovaj dolži sokrivde, čaka teška kazen.

Od leta 1870, ko se je v Pensilvaniji vršila obravnava proti premogarjem — obravnava je poznana v zgodovini ameriškega delavskega gibanja pod imenom Mollie Maguire obravnava — pa do danes, se niso ameriški kapitalisti in delavski odbori še prav nič spremenili na bojni taktiki napram organiziranemu delavstvu. S to taktiko so vspeš vseh izvrženih v obravnavi Moyer, Haywood, Pettibone.

Sodniki so izpoved tolovajev v kapitalistični službi vedno vzeli za čisto in zlato resnico. Saj ima po ameriškem pravosodju vsaj tolovaj pravico, da se ga zapriše kot pričo in je njegova izpoved toliko vredna kot drugih poštenih ljudi.

Ako se zavedamo dejstva, da kapitalisti v Ameriki niso izbirčni v sredstvih, kadar gre za njih interese in je treba škoditi organiziranemu delavstvu, da najemajo ljudi najpoddlejega značaja kot volhne in oglodulce z namenom, da ti najemniki izvršujejo hudodelstva in nosijo dinamit in hiše delavcev, da bi jih pogubili, potem tudi razumemo, da je najpoddlejšo kapitalistično sodro iskati med ameriški kapitalisti in odbori.

*** Tri milje severno vzhodno od Portland, Okla. so trije tolovaji vstavili ekspresni vlak.** Z nitroglicerinom so razstrelili dve železnici omari in odnesli deset tisoč dolarjev. Med tolovaji ni bilo inozemcev. Bila je sodrga, kakoršno navadno najemajo ameriški kapitalisti, da ob času štrajka mori in pobija poštene delavce.

*** Elliot, ekspresednik univerze Harvard,** ki je stavkavca proglasil junakom, se je izrekal za profesorja Woodrow Wilsona, demokratskega predsedniškega kandidata, ki je slovanse naseljenec proglasil za sodrgo in manjvredne ljudi. Gliha vkup štiriha!

*** "Naš kazenski sistem je iz temelja napačen. Vsekakor potrebuje, da se ga revolucionirata. Ali sodniki se moramo ravnati po njem, dokler obstoji".** Te stavke je izgovoril zvezni sodnik Jurij A. Carpenter, ko je obsodil Natana Fischera, ribjega trgovca na štirinajst mesecev ječe. "Žena in otroci trpijo, če gre soproj v ječo", je nadaljeval sodnik. Govoril je resnico; modri sodnik je obsodil s svojimi besedami današnjo justico.

*** Zadnji nedeljo je "Chicago Federation of Labor"** (čikaška delavska zveza) obdržala zelo živahno zborovanje. Navzočih je bilo 510 delegatov, kot zastopniki mijskih delavcev. Obdržavali so sodbo nad mestnimi autoritetami, angleško črkostavsko unijo šte. 16, nad listom "Union La-

bor Advocate", kakor tudi nad Hearstovimi žoltimi listi "American" in "Examiner".

Med hura-klici so sprejeli priporočilo, da naj se "Morning Examiner" in "Evening American" postavita na imenik neprivoščljivih tvrdk. Nadalje se je poročilo komiteja glede očitk, da so socialisti provocerjali štrajk tiskarjev, sprejelo in glasi dobesečno:

"Trditve, da je socialistična politika kriva spora, je popolnoma neosnovana. Vzroke, da se je cirkulacija "Worlda" pomnožila, je iskati v tem, da je trustjansko čenopisje hotelo uvesti odprto delavnico, in je začelo z uničenjem unije tiskarjev."

Nadalje so "Labor Advocate", župan, javni tožitelj, policijski načelnik dobili tudi vsakdo svoje kot prijatelji časnikarskega trusta.

*** V nedeljo so se v Duluthu, Minn. zopet pripetili izgedi radi štrajka cestnoželjezniških vslužbenecov.** Brzojavka združenega časopisja pripoveduje, da so zvečer kamelani vozove, ki so vozili skozi delavsko predmestje. Policiji se je baje posrečilo napraviti mir še le ob desetih zvečer.

*** V Washingtonu, D. C. se vrši kongres zdravnikov.** Približno tri tisoč učenjakov raznih narodov se je zbralo na tem kongresu, da se posvetujejo, kako bi podaljšali človeško življenje. Dr. Hutchinson je rekel glede otroške vzgoje: "Otroci bi morali dobiti vse jesti, kar želijo. Otroci, ki morali jesti, kadar jih je voljba. Najmanj pa šestkrat na dan..."

Nasvet je dober! Ali kako naj ga uresničijo delavci, ki zaslužijo komaj po deset dolarjev na teden.

*** V dinamitarskem procesu,** ki se sedaj vrši pred zveznim sodiščem v Indianapolisu, Ind., proti uradnikom železostavbinske unije, se je Clark, tajnik za delo lokalne unije v Cincinnatiju pridružil volhnu in dinamitarju Mc Manigalu. Spoznal se je krivim.

Po končani izpovedi se je združil z Mc Manigalom v uradu maršala.

Obeno mnenje unijskih odbornikov je, da je izpoved Clarka ob tem času navaden "trik" javnega tožitelja, ki hoče vplivati na druge obtožence.

*** Železniške nezgode z groznim učinkom,** so bile minoli teden zopet na dnevnem redu, ki so zahtevale več človeških življenj. Najpoddlejša nezgoda se je pripetila na New York, New Have in Hartford črti, na kateri je springfieldski ekspresni vlak skočil raz tir.

Na pensilvanjski železnici je pri Wilksburgu ekspresni vlak zadel na prelazu ob avtomobil in ga zdrobil na kose.

Pri postaji Wende, dvajset milj vzhodno od Buffalo, N. Y., sta na "West Shore" železnici trčila skupaj osebni in tovorni vlak.

Povsod je bilo mnogo mrtvecev

Inozemstvo.

Na Špankem je osebni vlak, katerega je vodilo stavkokoško osebje, na postaji Aligante z največje hitrostjo zavozil v postajno poslopje. Nad dvajset oseb je obledelo pod podrtinami, izpod katerih so izveкли devet mrtvecev. Nad sto oseb je pa zadobilo večje ali manjše poškodbe.

Stavka železnikarjev je sedaj končana, ker so družbe priznale glavne točke, vlada je pa sklenila parlament, da se rešijo zakonske predloge v korist železnikarjem.

Med Italijo in Turčijo bo kmalu sklenjen mir. Večina italijanskega ljudstva je sita vojne in je za mir. Le posamezni hujskači, ki imajo koristi od vojne, so proti sklepanju miru. Najbrž se pa Giolitti, minister notranjih zadev ne bo oziral na govorance rovarjev, ki sedijo doma na varnem in hujskajo za nadaljevanje vojne, ki je do sedaj zahtevala ogromnih žrtve.

Vešilec se trudi, da bi preprečile vojno med balkanskimi zaveznicami in Turčijo in pritiskajo

na Turčijo, da uvede reforme v kristjanskim in obmejnih deželah, ker nečajo, da bi se zemljevid na Balkanu spremenil v korist zaveznicom ali pa Turčiji. Turčija je baje ugodila željam veselil in izjavila, da je pripravljena uvesti reforme v smislu berlinske pogodbe.

Brzojavka iz Cetinja se glasi, da je Crnagora oficijelno napovedala vojno Turčiji. Splošno klanje ob meji je baje pričelo.

Kubi preti zelo resna kriza. Državne finance so zelo slabe. Zadnji dolar šeststajst milijonskega Speyerjevega posojila je šel iz blagajne in državna blagajna je prazna. Ulice v Havani so napol tlakovane in nevarnost je nastala, da se tlakovanje ne dovrši.

V Chemitzu v Nemčiji je kongres nemške socialne demokracije po enotdemskem zborovanju dokončal svoje delo. Na kongresu je bilo sprejetih mnogo važnih resolucij glede razoboroženja, draginje, majniške slavnosti in drugih za delavce občno koristnih zadev.

Odlomki iz zgodovine Zdr držav.

Po raznih virih sestavil J. Z.

Proti tej drakoniki odredbi se je končno vendar našel moč, ki je odprto nastopil proti nji. Mlad Roger Williams, duhovnik v Salemu je bil prvi v Ameriki ali pa v Evropi, ki je zahteval versko svobodo. Povdarjal je, da se posvetna gosposkajina pravice umešavati v verske zadeve, pač pa sme pobirati davek, kaznovati hudodelce in varovati enakopravnost vseh ljudi. Vслед tega so ga prisilili, da se je moral odpovedati duhovniški službi v Salemu in se umaknil v Plymouth.

V letu 1634 je obelodanil spis, v katerem je povdarjal, da so lastniške pravice do zemlje, katere je podelil kralj, ničvredne, dokler ne dobijo domačini za zemljišče primerno odškodnino. Rekel je, da pravomoti in vredna piškavca oreha, ker ljudstvo živi na zemljišču, ki je lastnina Indijancev. V sled objave tega spisa je nastalo splošno razburjenje. Williams je vseeno nadaljeval s svojimi nauki. Učil je, da so davki za podporo duhovnikom v navskrižju z verskimi resnicami.

Verski fanatiki so nastopili s vso silo proti Williamsu, dokler ni vlada proglasila brezvercem in ga iztirala iz naselbine. Sredi zime je moral zapustiti svoj dom in oditi kot pregnane v divje in neizmerne šuge. Skozi štirinajst tednov je blodil po snegu in po noči spal na tleh ali v drevesnih votlinah. S seboj je imel priporočilno pismo guvernerja Winthropa. Indijanci so ga povsod sprejeli prijazno kot svojega zagovornika. Masasoit ga je povabil v svojo kočjo ob Pokanoketu, kralj Maraganatov ga je sprejel kot prijatelja in brata. Končno se je Williams naselil na levem obrežju reke Blackstone, v bližini vrhovnega glavjarja Naragansetov. Tu je postavil svoj šotor. Spomlad je obdelal lep kos zemljišča in pričel je graditi prvo hišo v selu Sekonku. Komaj so verski fanatiki v Plymouthu izvedeli, da se je naselil na plimutskem ozemlju, so mu takoj ukazali, da mora zapustiti svojo kočjo. S petimi prijatelji, ki so mu sledili v prognavstvo, se je ukrcal v majhen indijanski čoln (kenu) in odplul po reki nizdol. Križal je zaliv proti zapadu. Tu je bil na varnem pred verskimi fanatikmi. Od kralja Naragansetov je kupil večji kos zemljišča in v juniju 1636 postavil temelj za mesto Providence v Rhode Islandu.

Njegovi nauki niso ostali glas vpijočega v puščavi. Leta 1634 je ljudstvo v Massachusettsu proti volji klerikalecv zopet uvedlo

vlado po zastopnikih. Na voljni dan se je zbralo od tri do štiri sto volilcev. Cotton je v daljšem in ognjivem govoru zagovarjal klerikalno vlado. Volilci so ga poslušali mirno, glasovali so pa proti klerikalizmu in verskemu fanatizmu.

Teekom prihodnjih treh let se je naselilo tisoč novih naselnikov. Angleško ljudstvo je mislilo, da se izplača naseliti v deželi, v kateri se hitro širijo načela svobode. Nove naselnike sta vodila Hugh Peters in Henrik Vane. Prvi je bil nekdanji puritanski pastor v prognavstvu v Rotterdamu na Holandskem, drugi je bil mlad plemenitnik, ki je kasneje igral veliko ulogo v zgodovini Anglije. V Massachusettsu je bil tako priljubljen, da so ga leto dni po njegovem prihodu izvolili guvernerjem naselbine.

V tej dobi je postalo naseljevanje v zalivu Massachusetts tako gosto, da ni bilo mogoče vzeti pod streho novo prihajajočih naselnikov. Nastala je potreba, da se naselbina razširi proti divjini, gosto zaraščenemu lesu. Pod vodstvom Simona Willarda in Peter Bulkeleya je odstopoval dvanaest družin skozi divje šume, dokler niso prišli na rob gozda, kakih 16 milj od Bostona, kjer so položili temelj za naselbino Concord. Malo kasneje je ostavila naselbino druga družba, obstoječa iz šestnajstih oseb. Potovjala je ob reki Connecticut skozi divji les. Na potu je zadel na razne težkoče in ovire. Najhujše je zadel te naselnike zima, ker so bila njih domovja končana komaj do polovice, ko so nastopili hudi snežni oster mrav. Nekateri so umrli, drugi so se vrnili preko svržjenih poljan in zametov v Plymouth in Boston, kamor so prišli po neizrecnem trpljenju napol sestradani in v gladi umirajoči. Nekateri so ostali v napol dograjenih domovih in so s pravo puritansko srčnostjo prenesli vse grozote trde zime. Spomlad je prinesla pogumnim naselnikom, ki so šli pridirati proti divjemu zapadu, olajšavo. Kmalu so bile pozabljene vse muke. Naselniki so šli z novim pogumom na delo in postali so ustanovitelji Windsora, Hartforda in Wethersfielda, treh najstarejših mest v dolini Connecticut.

Neopravičeni izgon Roger Williamsa ni prinesel ljudstvu miru v Massachusettsu. Duhovniki so bili nestrpnji. Kdor ni verjel do piščice v ortodokсне doktrine, je bil proglašen krivovercem in izgnanec. Vsak izgnanec je pogumno nastopil proti duhovščini. Duhovščina se kmalu ni mogla upirati javnemu ljudskemu mnenju in nastale so ob vsaki priliki verske razprave.

Najpomembnejša med onimi, o katerih so trdili, da so ravno takoj "slabi" kot Roger Williams, je bila neka Ana Hutchinson, žena izvanredne nadarjenosti, ki je prišla v Ameriko z Henrikom Vanom. Zahtevala je, da se ji dovoli udeleževati tedenskih verskih razprav. Ali cerkvene starešine so rekli: "Zenske nimajo pravice udeleževati se verskih zborovanj in razprav." Hutchinsonova je nato odgovorila, da duhovniki ki okrađajo žene službe božje, niso nič boljši kot farizeji. Pričela je sklicevati shode, na katerih je nastopala z vso njeno govorniško silo za versko svobodo. Liberalni nazori Williamsa o veri, so zadovoljili kmalu več tal v ljudstvu, kot so jih imeli ob času njegovega bivanja v naselbini. Guverner je bil naklonjen Hutchinsoni in ljudska večina se je strinjala z njenimi nauki.

Nekaj časa je bila duhovščina popolnoma brezmočna napram nji. Ko je pa potekla doba Henrika Vana za guvernerja, so sklicali duhovniki zborovanje sinoda v Novi Angliji. Sešli so se v avgustu 1637 in proglasili Hutchinsonovo in njene prijatelje krivovercem, katere je treba odgonskim potom izgnati iz krščanske družbe in ozemlja naselbine Massachusetts. Izgnanci so se obrnili proti domu Roger Williamsa. Miantonomo, glavlar Naragansetov jim je podaril krasen otok, na katerem so ustanovili naselbino, ki je bila svobodna verskega fanatizma.

V letu 1636 je splošna zbornica dovolila dvoja tisoč dolarjev za ustanovitev višje šole. Za sedež šoli so izbrali mesto Newtown. Oba mesta, Plymouth in Salem sta poklonila šoli lep dar, neselilki iz okolice so pa prinašali darove v poljskih pridelkih. V letu 1638 je umrl Ivan Harvard, mlad duhovnik v Charlestonu, ki je šoli zapustil svojo knjižnico in pet tisoč dolarjev. V spomin dobrotniku so dali šoli ime Harvard, mesto Newton so pa prekrstili v Cambridge.

Leta 1638 se je naselil Stefan Daye v Bostonu. Po pokličen je bil tiskar. S seboj je prinesel nekaj črk in leto kasneje je postavil prvi tiskarski stroj v Cambridge. Koledar z letnico 1639 je bila prva tiskovina v Novi Angliji. Drugo leto sta Tomaž Welde in Ivan Eliot, oba duhovnika prevedla psalme iz hebrejščine na angleščino. Knjiga je obsegala tri sto strani.

Narščanje naselbine Massachusetts ni bilo več angleški vladi. Karel I. in njegovi ministri so silno žrtili versko svobodo, katero so oznanjevali v novem svetu. Kanterburški nadškof je zahteval, da se mora nekaj ukreniti, da se čimprej zatre puritansko gibanje v naselbinah. Najprvo je predlagal, da je treba omejiti naseljevanje. V ta namen je vlada izdala leta 1634 ukaz za omejitev izseljevanja, ki pa ni postal pravomočen, ker se uradniki niso brigali zanj. Štiri leta kasneje so nastopili še bolj odločno proti izseljevanju. Na kraljev ukaz so pridržali osem ladij v londonski luki, ki so bile pripravljene, da odjadrajo z izselenci v Ameriko. Na ladijih so bile ukrane najbolj neugledne puritanske družine. Kralj ni storil s tem nič drugega, da je pridržal Puritanec na Angleškem, kakor da je dal še več netiča za bližajočo revolucijo, ki mu je vzela njegovo glavo.

V Ameriki so se v tej dobi dobro razvijale naselbine. Skoraj en milijon dolarjev je bilo naloženih v raznih podjetjih nove države. Umetnost, trgovina in rokodelstvo so bili v polnem cvetju. Viljem Stephens, ladjedelnik, ki je prišel v Ameriko z guvernerjem Winthropom je spustil v morje prvo ladjo, ki je nosila sto ton. Do leta 1640 se je vsidralo v zalivu Massachusettsu sto osem in devet deset ladij z izselniki. Eden in dvajset tisoč dve sto ljudi je iskalo zavetja v novem svetu pred državnim in cerkvenim tiranijo na Angleškem in našlo dom med Plymouth Roekom in Connecticutom. Torej se ne moremo čuditi, ako so naselniki stremili po boljši politični organizaciji in boljši vladi.

Različni razlogi so silili naselnike, da se združijo. Že naravna želja naselnikov je stremila za redno in stalno vlado. Anglija, v kateri je divjala državljanska vojna, ni mogla storiti nič za naselbine. Naselniki so morali sami skrbeti zase. Zapadna meja je bila odprta sovražnim upadom iz mesta, v katerih so bili naseljeni Holandi. Connecticut se ni mogla braniti sama. Enakih napač je bilo pričakovati s strani Francozov na severju. Angleške naselbine ob Piscataqui so bile slabotne in brez obrambe. Indijanci, ki so brojili tisoče in tisoče dobrih bojevnikov, so bili vedno pripravljene, da napadejo brezobrambne naselbine.

Združenje naselbin se je uresničilo še le leta 1643. Združile so se Massachusetts, Plymouth, Connecticut in New Haven in so se imenovale Združene naselbine Nove Anglije. Glavno oblast je tvorila splošna zbornica ali kongres, v katerega je vsaka naselbina poslala dva zastopnika. Zastopnike so volili vsako leto vsi svobodni naselniki. Zbornica ni imela predsednika, temveč je govorila, ki pa ni imel nobene ekskuzivne sile. Zbornica se je pečala le s splošnimi zadevami: indijanskimi zadevami, davki obrambo, napovedjo vojne in sklepanjem miru.

Angleški naselbini ob Piscataqui so odklonili vstop v zvezo radi, svobodnih verskih nazorov. (Dalje prihodnjik.)

Uredništvo in upravnistvo Glasila je v Chicagi, Ill., 2821 So. 40. Ave., kamor je pošiljati vse rokopolise, denarne pošiljave, sploh vse, kar ima stik z listom.

Celoletna naročnina za Zdr. Države in Canado je \$1.00, za inozemstvo \$1.50.

"Glasilo" izhaja vsaki točen v petek. — Cirkulacija je dosegla nad osem tisoč maticev. — List je razširjen pa Zdr. Državam, Canadi in stari domovini.

Cene za oglašje po pogodbi. — Enostopna 10 point vrsta 8 centov.

Nefrankirana ali promale frankirana pisma ne se sprejemajo.

GLASILO Slovenke Narodne Podporne Jednote

Ishaja tedensko. LASTNA NA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE. Uredništvo in upravnitvo: 2821 SOUTH 40th AVE., Chicago, Ill.

Volja za vsa leta \$1.00.

ORGAN OF THE SLOVENIC NATIONAL BENEFIT SOCIETY Issued weekly.

OFFICE: 2821 SOUTH 40th AVE., Chicago, Ill.

Subscription, \$1.00 per year.

Chicago, Ill.

Pozdravljam novozvoljeni gl. odbor, ki je bil izvoljen na peti redni konvenciji naše jednote, in želim, da bi bil vsikdar složen in edin, kedar gre za korist naše vrle podporne organizacije.

Seveda nista napredok organizacije odvisna le od glavnega odbora, marveč tudi od solidarnega dela vseh članov in članic. Zategadel je moja skromna želja, da bi zavladala prihodnja tri leta med vsemi člani in članicami pravo edinstvo in bratstvo. Pri vseh naših delih naj nas vodi ena sama misel: vse za našo podporno organizacijo!

Delegat je čakala na peti redni konvenciji teška naloga, katero so rešili povsem uspešno in povoljno.

Seveda ni peti redna konvencija mogla rešiti vsakega dela in vsa vprašanja. Vsaka organizacija na vsaki konvenciji ali na glavnem zborovanju popravila staro in vstvarja novo. Nobena organizacija pa ne more ustreči vsem svojim članom in članicam, ker so v vsaki organizaciji različni ljudje z različnimi nazorji in težnjami. Tudi meni ni vse všeč, vendar se pa moram temu podvreči, kar je sklenila večina naših zaupnikov, ki smo jih poslali na zborovanje. Ako bi se pri organizaciji upoštevale vse želje posameznikov, potem ne bi prišla organizacija nikdar do pozitivnega dela. Večina je odločila, nas vseh je pa dolžnost, da postanejo ti sklepi meso in kri. V složenem delu je moč, v razdruženem delu pa potraz.

Najbolj se mi dopade, da je konvencija zaključila, naj se uvede zavarovanje naših otrok pri jednoti. Zdej nam ne bo treba zavarovati svoje dece pri kapitalističnih družbah, ako bodo očetje in matere skrbele in šle na agitatorično dela, da imamo že do novega leta tisoč otrok. Ne odlašajmo, marveč začnimo z agitacijo, da bomo že s prvim januarjem 1913 ustanovili zavarovanje otrok.

V zadnji izdaji "Glasila" sem čital, da priredi slov. del. pevski zbor "Orel" veliko koncertno veselico ob svoji desetletnici. Želim in upam, da ni med nami Slovenke ali Slovenca, ki bi izostal od desetletnice. Čuli bomo zopet priljubljeno slovensko pesen iz grl slovenskih pevcev. Obudili se bodo v naših dušah zopet spomini na rojstno zemljo onkraj Atlantika. Usoda je bila pravi nam. Nam ni bilo določeno živeti sredi svojcev v rojstnem kraju. Slabo razvit industrializem in razvijajoč kapitalizem sta nam porinila v tujko potniško palico, da smo šli s trehobom za kruhom. Seveda ni tudi tukaj mnogo boljše. Kapitalizem je tu razvit do skrajne meje. Ali pomagamo si lahko, ker imajo državljani enako, direktno in splošno volilno pravo za vse postavljajne zastopne. V novemburu imamo zopet priliko, da določimo, kakšna bo de naša vlada za prihodnje štiri leta. Od proleterov — od delavcev, ki tvorijo ogromno večino ameriškega ljudstva, je torej odvisna preureditev gospodarstva in splošno dobro vsega ameriškega ljudstva. Proletarci, delavci! Na volilni dan glasujte za se in svoje in ne za kapitalizem.

Pred meseci sem iz Brooklyna poročal o nekaki štorklji. Zdej sem izvedel, da je predsednik "Bratske Zveze", št. 140 podarila zalega sinčka. Seveda je veselje in družini. Malemu ameriško-mu državljanu obilo zdravja, družini pa moje čestitke.

Veliko uspeha pa želim družtvu "Bratska Zveza"! Le tako naprej, po začetni poti do cilja, da

bo družtvo v najkrajši bodočnosti štel 100 članov in članic.

Feliks Ukramaršič.

Witt, Ill.

Prav redki so glasovi iz naše precej narasle naselbine. Po trudopolnem delu se šlovec težko pripravi za pisanje dopisov ali člankov, kakor se tudi pisatelj ali časnikiar po poklicu težko odloči za delo s pikom ali kladivom. Vendar je pa večasi potreba, da delavec prime za pero in seznani širšo javnost z razmerami v naselbini, kakor je potreba, da časnikiar ali pisatelj prime za ročno delo, ako hoče iz lastne izkušnje napisati nekaj realnega, prav resničnega.

Delavske razmere niso nič kaj povoljne. Tu sta dva premogovnika. V enem so rudarji čez polsete že nekako delali, v drugem pa prav slabo. V zadnjem času sta se oba premogovnika nekako pobratila, da imamo vsi že za silo počitnice.

Kar se tiče društvenega življenja, pa moram priznati odprto, da se pravo dobro razvija. V naselbini imamo tri podporne društva, med katerimi je tudi društvo "Bratje Edinstvo", št. 151 S. N. P. J. Dasi je društvo še mlado, vendar se je potrudilo, da je bilo na peti redni konvenciji naše jednote zastopano po svojem delegatu, ki nam je na izvanredni seji poročal o važnih zaključkih konvencije. Iz "Glasila" je bilo razvideti, da se pri naši jednoti uvede zavarovanje otrok, ako se jih zgleda zadostno število. Vsak član je lahko ponosen, da bo imel proti majhni mesečni zavarovani svoje otroke pri taki podporni organizaciji, ki je Slovenska Narodna Podporna Jednota. Že v mlada sreča se bo ucepila naši mladini ljubezen do naše jednote, da postane njeni zvesti člani, ko odrastejo. Bratje na noge! Agitirajte med oženjenimi člani, da dobimo zadostno število otrok in uvedemo zavarovanje že z novim letom.

Vse člane našega društva pa važno upoštevamo, da se polnoštevilno udeležijo prihodnje seje. To je tretje nedelje v mesecu in v navadnem zborovalnem prostoru. Na tej seji bo poročal delegat še enkrat o zaključkih konvencije, da ga bodo čuli tudi bratje, ki niso imeli prilike prisotstvovati izvanredni seji.

Vsem bratom in sestram S. N. P. J. pozdrav, želeč složno delo za napredok in procvit naše jednote.

P. Kokalj, predsednik

Quill Lake, Sask. Canada.

Upam, da najde moj skromni dopis primerno mesto v "Glasilu", ki zabaja tudi med nas v Kanado. Iz te naselbine, ki so je prišla dvigati se le zadnje leto, še ni bilo čitati dopisa. Dopisi v drugih listih so me pripravili do tega, da sem poskusil svojo srečo v Kanadi. Zatorej naj se mi oprusti, ako hočem opisati razmere na Daljnem severju.

O društvenih rečeh ne morem kaj poročati, ker se nimamo podpornih društev. Tukaj ni rudnikov in tovarn, ampak razprostira se krasno žitno polje preko neizmernih ravnine, ki je posejana z farmarskimi domovi. Dasi ravno je svet daleč na severju, vendar se izplača poljedelstvo boljše kot drugod.

Tukaj si lahko vsakdo ustanovi boljše bodočnosti, ker je v teh krajih dobri brezglavni domove (homesteads) z zelo redovito zemljo, ki bo ohrotila, kot rodi ona, ki je sedaj obdelana.

Slovencev je sedaj tukaj deset-štiri družine in šest samcev. Dasi smo se le prišli v deželo, vendar smo se že prepričali, da se izplača poljedelstvo v Ameriki, ko vendar dobimo lahko zemljišče zaastonj? Ali nismo dovolj pridno ljudstvo, da ne moremo postati samostojni gospodarji na kmetijah? Mar nimamo bistrega uma in zdravih rok?

Vsakdo si lahko postavi svoj lasten dom z majhnimi denarji, ako je dovolj podjeten, priden in zdravega duha. Premagal bo lahko prve težave in težkoče. Ako trdim, da lahko vsakdo postvari svoj dom z majhnim denarjem, potem moram pripomniti, da se ob času žetve in košnje zasluži marsikak dolarček za lastne potrebe. Kdor se udinja na mesec, dobi \$40 do \$45 mesečno, stanovanje in hrano. Kdor pa dela za dnevno plačo, pa dobi \$2 do \$2.50 dnevno, stanovanje in hrano. Žetev je večinoma že končana in pričinja mlavec, ki je leto zelo pozna radi neprestane deževja. Pripomniti moram, da še nisem v svojem življenju videl lepšega žita kot v Kanadi.

Zakaj bi se Slovenci ne oprijeli poljedelstva, tega zdravega posla? Kakšno je življenje v rudnikih in tovarnah v primeri z življenjem v čistem in svežem zraku na farmi? Ako delaš zase in svojece, imaš šo veselje do dela, ker imaš svoj dom, svoje polje in svojo živino. Vedno najdeš nekaj, kar te spodbuja k nadaljnjemu delu.

Kaj imaš v tovarnah in rudnikih, v zaduhlem zraku od življenja? V prostem času groš obiskat svojega znanca, kjer nastavita soček piva. Pri sočku piva sedita, dokler nista oba omamljena od pijače. Slovenski delavec ne hudaj se name, ako sem povedel resnico. Moje trdno prepričanje je, da je vsaka opojna pijača strup za naš narod, ki tlači naš narod k tlom, da si ne more pomagati. Poleg tega si pa slovenski delavec še zaničevan, suženj brezsrčnega kapitalista, ki mora tako plesati kot godoje kapitalisti na piščalko.

Martin Parker, Barrier Lake, Sask. Canada.

Springfield, Ill.

Delavske razmere se še niso prav nič spremenile. V nekaterih premogovnikih delajo še precej povoljno, največ pa tri do pet dni v tednu. Zaslужek je pičel v primeri z neznošno dragino, ki dandanes tare vse delavce tudi v vseh drugih državah "svobodne" republike.

Dne 12. oktobra pride v našo naselbino otdr. Etbin Kristan, občinski svetovalec iz Ljubljane. Predaval bo v Repovšovi dvorani na 15. ulici o socializmu. Po končanem predavanju bo S. S. P. D. "Prekeren" zapelo par delavskih pesni, pa tudi tukanjska slovenska godba bo zaigrala par komadov. Začetek ob sedmih zvečer, vstopnina prost.

Upamo, da bodo slovenski trpini in njih žene iz Springfielda in okolice posetile shod v najobilnejšem številu. Socializem je nov gospodarski nauk, ki ima prinesti vsem rešitev, ki trpijo. Na milijone pristajaš ima dandanes križem sveta; sploh ga danes ni inteligentnega delavca, ki bi ne priznal, da edino socializem lahko odstrani do neba kričevne krivice v človeški družbi.

Frank Bregar.

Brooklyn, N. Y.

Društvo "Bratska Zveza", št. 140 je sklenilo, da plača vsak član (ica) 25 c v društveno blagajno, ki se ne udeležijo četrtletne seje, ne da bi navedel v svoji opravilni tehten vzrok. Za opravičljiv zadržek velja, delo, bolezen ali zelo važno opravilo.

Apeliramo na vse člane (ice), da se četrtletne seje, kakor tudi vseh drugih sej udeležijo polnoštevilno. Tem številke se obiskane seje, tolikor boljše je rešiti vsako društveno zadevo v zadovoljstvo vseh članov in članic. Ako člani in članice prihajajo v polnem številu k sejam, potem je nemogoče, da bi se kdo izgovarjal, da ni vedel za društveni zaključek. Dobro obiskane seje omogočijo, da se vsak predlog dobro in stvarno pretrasa z vseh strani, predno se ga sprejme. Tako izostane tudi kasnejša nepotrebna kritika, ker se je že na seji povedalo vse za in proti predlogu.

Četrtletna seja se vrši dne 19. oktobra.

Poleg družih zelo važnih točk imamo na dnevnem redu tudi prihodnji družinski večer.

Za redno poslovanje vsakega društva je neobhodna potreba, da vsak član redno plačuje vse mesečne prispevke. Z rednim plačevanjem vsak član prihrani sebi nepotrebnih stisniti, tajnika pa obvaruje pred nepotrebnim delom.

Štorklja je osrečila družino John Jurkovič, z zdravim in krepkim sinčkom. Družini naše čestitke!

Z radostnim sreeom opazuje vsak član razvoj in napredok naše jednote širom Amerike. Stara družtva množijo svoje člane, pa zopet se ustanovljajo nova. Na celi črti je torej napredok, kar spričuje, da ima naša jednota neumorno delavne agitatorje skoraj v vsakem društvu, ki širijo cilje in načela naše jednote vseporovč v Ameriki, kjer živijo Slovenci.

Bratje in sestre! Le tako naprej, nevstrašno naprej po začrtani poti!

John Gasparin, 35 Seocles St. Brooklyn, N. Y.

La Salle, Ill.

Svet gre vedno svojo pot naprej. Vse na svetu stremi vedno za popolnejšimi oblikami, po večji svobodi, boljših življenjskih razmerah in udobnostih.

Kar se nam je pred leti dozevalo že neznanstvo radikalno, se nam mogoče danes prikazuje pretesno in nazadnjaško. Spoznali smo svoje zmote, spopolnili svoje

znanje in ubrali smo drugo pot, katero smo spoznali na podlagi neovrgljivih dokazov za pravo, ki mora prinesiti vsemu človeštvu rešitev iz težkih gospodarskih spon in ukov, v katerih trpi človeštvo že od pamtiveka.

Dobri ljudje so pred tisoč in več let mislili, da je treba poboljšati le ljudi, pa bo nastal raj za ves človeški rod na svetu. Takom stoletnega razvoja so prišli misleci in učenjaki do prepričanja, da je najprvo treba odstraniti slabe življenske razmere, ako hočemo imeti dobre ljudi. Počasi se je zlata resnica, da slabe življenske in gospodarske razmere vstvarjajo tudi slabe ljudi, udomačila pri vseh kulturnih narodih širom sveta. Počasi je prihajala resnica na dan, a končno je vendar nastopila svojo zmaganosno pot okoli sveta.

Ves svet stremi danes po združenju in izboljšanju. Ako pogledamo zgodovino slov. podpornih jednot in zvezi v Ameriki, opazimo, da se je prva jednota borila z največjimi ovirami. Teško je bilo prepričati ljudi, da je v združenju moč in da jim ne bo ničje pomagalo, ako ne bodo sami skrbeli zase. Ali misel, ki je bila enkrat zasejana, je rodila sad. Ameriški Slovenci so spoznali, da so združeni močni, nezdruženi pa slabi. Prvi podporni organizaciji so sledile druge in danes lahko rečemo, da kar se tiče podporne organizacije, smo dobro organizirani, ki pa še ni zadnji korak v spopolnjevanju podporne organizacije. Iste vzroke za združitev najdemo v delavski strokovni in politični organizaciji. Organizacija se snuje poleg organizacije, da podpira in spopolnjuje druga drugo; namen vseh pa je, da se po tem stopnjevalnega razvoja doseže najvišjo kulturo v človeški družbi.

Dne 19. oktobra bo našo naselbino obiskal Etbin Kristan, ugleden pisatelj in občinski svetovalec v Ljubljani. Predaval bo v dvorani br. Math Kumpa. Etbin Kristan je izvrsten, temeljit in stvaren predavatelj. Noben Slovenec in Slovenka naj ne zamudi ugodne prilike in vsakdo naj ga pride poslušati. Vsakdo stremi za tem, da si spopolni in razširi svoje znanje. Zategadel vsi na krov!

L. Z.

Detroit, Mich.

Po podatkih, ki smo jih sprejeli od sklepov in razpravah na peti redni konvenciji S. N. P. J. sem uveren, da so bratje delegati postavili temelj za nadaljnji razvoj in napredok naše podporne organizacije.

V imenu društva "Zveza Detroitkih Slovencev", št. 121, kličem vsem krepki nazdar!

Enako iskreno častitam novozvoljenim uradnikom naše jednote k njih izvolitvi.

Čaka vas težka, velika naloga, ker pa ste neumorni boritelji za napredok delavstva, zagotovljen je po vašem vodstvu nadaljnji kulturni in finančni razvoj jednote.

Velikega pomena za našo podporno organizacijo je resolucija, katero so delegatje sprejeli soglasno in v kateri se prizna redni boj in socialistično stranko za pravi temelj delavskih idej.

"Glasilo" bo tudi na pravem mestu, ker mu je dana naloga, da vspodbuja in vodi člane do razrednega prepričanja in spoznanja njih bednega položaja.

Po vsem svetu se budi delavstvo iz duševnega spanja in tirja pravie, ki mu gredo po naravnem pravu. Tudi v Detroitu se je pričelo delavstvo zanimati za svoje interese. Iz dogodkov, ki se vršijo v Detroitu je spoznati, da bodo Slovenci, sploh Slovani vobče v kratkem času tvorili močno četo v delavski stranki. Le tako naprej! Edino v tem je naša rešitev!

Dne 5. t. m. je priredilo naše društvo "Zveza Detroitkih Slovencev" veselico v korist društveni blagajni, ki je dokazala jasno kot beli dan, da sta med tukajšnimi Slovenci doma bratstvo in sloga. Čistega prebitka smo imeli približno \$55. V imenu društva izrekam najtoplejšo zahvalo so sednemu društvu sv. Barbare, postaja 76 za njih naklonjenost in mnogoštevilen poset veselice. Enako se zahvalim bratom Hrvatom, sploh vsem Slovanom, ki so nas posetili. Ob enaki priliki vam vrnemmo poset.

Člani društva, kakor tudi slovensko ženstvo so neumorno delali za prospek veselice.

Vsem se enkrat prisrčna zahvala!

Slovenci združujemo se in nastopamo složno, da dosežemo svoj cilj!

Lovrene Bizjak, član dr. št. 121.

Naznanila in vabila.

Prošnja.

Glavni odbor je dovolil bolnemu bratu Leopoldu Mačku, članu društva "Illinois", št. 47 S. N. P. J., da se sme obrniti za podporo do vseh bratov in sester S. N. P. J.

So Lorain, O.

Vsa pisma in druge reči, ki imajo stik s tajništvo poslom društva "Bled", št. 17. S. N. P. J., naj se v prihodnje pošiljajo meni, kot novo izvoljenemu tajniku.

Jakob Hlebičar, 1649 E. 31. St., Lorain, O.

Chicago, Ill.

Naznanjam članom društva "Narodni Vitezji", št. 39, da je društvo zaključilo udeležbo se korporativno koncertne veselice slov. del. pevskega zbora "Orel", ki se bo vršila v soboto dne 12. oktobra. Naše zbirališče je točno ob osmih zvečer pri br. John Košičku. Slov. del. pevski zbor "Orel" se je do sedaj še vedno udeležil vseh naših veselice in izletov, zato nas veže dolžnost, da mu vrnemmo njegovo posete.

Vsi na koncertno veselico slov. del. pevskega zbora "Orel"! John Hodschar, tajnik.

Panama, Ill.

Uljudno opozarjam člane društva "Vipava", št. 123, naj redno obiskujejo vse seje in plačujejo mesečne prispevke ob določeni čas, da ni nepotrebnih stisniti. Člani, ki iz posebnih vzrokov ne morejo priti na sejo, naj vplačajo polješko po drugem članu. Zopet tisti, ki imajo tehten vzrok, da ne morejo poravnati mesečnega prispevka na seji, naj pa plačajo na domu do 6. v prihodnjem mesecu.

Dne 25. avgusta je bil izvoljen predsednikom br. Avgust Čermel, 816 bx. dne 25. septembra pa br. Janez Mahnič, 642 bx. blagajnikom. Oba živita v Panami.

Član ki zaostane z mesečnimi prispevki, naj poravna zaostalino pri br. blagajniku, J. Mahnič.

Andrej Ilersič, tajnik.

Chicago, Ill.

Najljudnejše vabimo vsa čička društva in drugo slovensko občinstvo na veliko jesensko veselico, združeno z vinsko trgatvijo, katero priredi društvo "Slovenski Dom", št. 86 v soboto zvečer dne 19. oktobra v "W. Nora Hall", 81-83 W. Ohio St. in vogal Green St. Začetek točno ob osmih zvečer.

Za obilo zabavo v vinogradu bodo skrbeli viničarji in viničarke, za dobro in solidno postrežbo pa veselici odbor.

Frank Slana, tajnik.

Morgan, Pa.

Slovenci pozor! Društvo "Bratstvo", št. 6 priredi v spomin obletnice otvoritve lastnega društvenega doma veliko veselico, združeno z različno zabavo dne 28. novembra na Zahvalni praznik.

Na veselico vabimo vsa bližnja slovenska društva, kakor tudi Slovence in Slovenke iz okolice in drugod.

Igral boče izvrstna slovenska godba na pihala. Začetek veselice točno ob dveh popoldne, ki bo trajala do prihodnjega dne. Za vse udobnosti bo skrbel odbor.

Tudi društveni bratje naj nikar ne izostanejo. Boljše je udeležiti se veselice, kot izostati od nje in kasneje delati očitke odboru. Vsakdo naj stori svojo dolžnost, pa bo vse v redu. Ako hočemo delati v korist društvu in jednoti, moramo biti pred vsem složni.

Jakob Dermota, tajnik.

Cleveland, Ohio.

Opozarjam vse člane društva "Tabor", št. 139, da se polnoštevilno udeležijo seje dne 13. oktobra, ker imamo na dnevnem redu zelo važne točke.

Mike Erjavac.

Cleveland, Ohio.

Članom društva "Balkan", št. 133 na znanje. Prihodnja društvena seja se vrši dne 20. tega meseca ob osmih dopoldne (stabni čas). Kdor se ne bo udeležil te veljavne seje, bo plačal v smislu sklepa društvene seje z dne 15. septembra 25 c v društveno blagajno.

Toliko naznanje vsem, da ne bo kasneje nepotrebnega oporekanja.

A. S. Pozarelli, tajnik.

Manderfield, Mich.

Na seji dne 20. oktobra imamo rešiti zelo važne točke. V interesu društva je, da se vsi člani in članice društva "Michigan", št. 136 polnoštevilno udeležijo seje omenjenega dne. Kdorkoli ne bo prišel na sejo, ne da bi navedel važen in tehten vzrok za svojo ne-

udeležbo, bo plačal 25 c v društveno blagajno.

V. K. tajnik.

Rešitev važnega vprašanja.

Najobširnejšo javno razpravo, je gotovo tvorilo vprašanje, v koliko naj se povisa mesečni prispevek za rezervni fond S. N. P. J. Ko se je to vprašanje pojavilo v javnosti, so pričeli prihajati različni nasveti, ki so imeli vsi namen, da se naši jednoti da trdno gospodarsko podlago. Nekateri bratje so bili za podjetje, drugi, da se mesečni prispevek zviša za 5, 10 ali 15 c. Živahna javna razprava je trajala nad štiri mesece. Vsakdo je svoje predloge podprl z dokazi, da si je lahko vsak pojedin član napravil svoje mnenje o rezervnem fondu, ko je bila razprava končana.

Na podlagi te razprave je tndi peta redna konvencija S. N. P. J. pretresala zvišanje asesmenta in razdelitev mesečine v razne fondе. Do sedaj je vsak član (ica) plačal en dolar tri in trideset in eno tretjino centov mesečnega asesmenta, ako razdelimo dolar na dvanajst mesecev, katerega je bilo treba plačati vsako leto za "Glasilo". V smislu zaključka pete redne konvencije bo plačal vsak član (ica) en dolar in štiri-deset centov mesečnega asesmenta. Navidezno je konvencija povisala asesment le za šest in dve tretjini centov, v resnici pa še za manj, ako vemo, da bo "Glasilo" v decembru tega leta pričelo izhajati na osmih straneh in da vsak slovenski tednik na osmih straneh stane dva dolarja na leto.

Na podlagi te resnice se ne more očitati delegatom in delegatinkam pete redne konvencije, da so preveč obdačili članstvo z mesečnim prispevkom. Povisanje asesmenta je bilo potrebno. Delegati in delegatinke pete redne konvencije so torej izpolnili željo članov in članic po rezervnem skladu na podlagi podatkov in javne razprave.

Ali človek po 40. letih res ne koristi svetu?

Kapitalisti in kapitalistični listi kaj radi povdarjajo, da človek po 40 letih postane breme za človeško družbo in da ne more izvesti nobenega velikega dela, ki zahteva napor duševnih in telesnih sil. Kapitalisti rabijo to frazo, da se tem laglje otrasejo starih delavcev, katerim so izsesali njih delavno moč.

Ako čitamo zgodovino, tedaj se kmalu prepričamo, da so ljudje razne starosti zvršili velika in naporena dela.

Aleksander Veliki je osvojil svet, ko je bil star 30 let. Napoleon je premagal človek, ki je prekorajil 40 leto. Jackson je bil v bitki pri New Orleansu star 45 let. Zapovnik južne armade v državnjanski vojni je bil Robert E. Lee, star 54 let. Ničje ne more njemu očitati, da je slabo vodil južno armado. Tudi Grant, ki je zapovedoval severni armadi in je poraze spremenil v zmago, je prekorajil 40 leto.

Joan de Are je umrla v dvajsetem letu, ko je zvršila svoje delo. Življenje gospe Eddyjeve je bilo do 50. leta brez najmanjšega vpeha, v tem letu je pa ustanovila svetovno večo.

Lincoln je bil star blizo 50 let, ko je debatiral z Douglassom in pričel svojo karijero. John Brown je bil star 59 let, ko je vprizoril vstajo za osvoboditev zamorevc.

Kristof Kolumb je bil star 56 let, ko je videl prvič ameriško obrežje. Darwin je bil star 50 let, ko je postal znamenit človek.

Razno.

Miljarda vojnih stroškov. Kmalu bo leto, ko je pričela Italija svoj "izprehod" po Tripolisu. Dasi je do danes zasedla samo še obrežje, znašajo stroški za to ekspedicijo že sedaj skoraj polno milijardo in koncem leta bo ta milijarda gotovo že izrpana. Skoraj bi Italiji njeno lahkomišelnost lahko zavidali, če v interesu revnega ljudstva ne bi morali obžalovati, da se vsak dan zaradi te vojne na stotisoče lir odtegne drugim važnejšim zadevam. Klavirni položaj državne železnice zahteva, da obraba vlada nanjo skozi leta svojo najintenzivnejšo skrb. Toda tu bo treba nekaj sto milijonov, ako naj vse skupaj ne ostane prazna krparija. Ravno isto je z ljudskimi šolami in pa z javnimi dobroteljnimi napravami, ki jih marsikateri kraji tudi v najprijetnejših obliki pogrešajo. Sedaj so rezerve, ki jih je nakupila pametna finančna politika v zadnjih letih, zapravljene in stroški za vojsko in mornarico se bodo v bodoče pač še podvojili, potrojili. Da bi se izmetani denar v novih kolonijah obrestoval, na to pač danes nihče več resno ne misli. Samo najnaivnejši vidijo tam doli še zlato deželo katere neizmerni zakladi se bodo stekali v Italijo. Pohod v Tripolis pomeni za Italijo finančen polom — na škodo italijanskega ljudstva. Kaj se bilo za eno milijardo dala napraviti za gospodarski razvoj države.

Oblastven ukaz za prirerjanje poučnih kinematografskih predstav. Slezijska deželna vlada je izdala odlok, v katerem se lastnikom kinematografov za grožnjo, da se jim drugake odtegne licenca, naroča, da ima biti vsaj polovica vsake kinematografske predstave poučnega in izobrazovalnega značaja. Odlok, ki se je lastnikom kinematografov sporočil po pristojnih okrajnih glavarstvih, se glasi: "V bodoče so lastniki licenc za kinematografske predstave zavezani, pri vsaki predstavi izbrati tak program, da bo vsaj polovica tega programa poučne in izobrazovalne vsebine, med tem ko se dovoljuje za drugo polovico prirerjanje takozvanih vravnostnih dram in komičnih prizorov. Pod poučnimi in izobrazovalnimi programnimi točkami bo razumevati take prireditve, ki bodo imele za vsebino predstave iz zemljepisja in naroslovja, iz narodopisja, o mestnih slikah, o stavbnih spomenikih itd., nadalje predstave o iznajdbah in drugih zanimivih zlasti aktualnih dogodkih iz vseh delov sveta in ki bodo sposobne, da bodo vplivale poučno in vzgojevalno. Lastniki kinematografov bodo morali redno pred vsako prireditvijo določene programe vpsolati na deželno predsedništvo, da bo imelo priliko, vsebino posameznih predstav spoznati ter se prepričati o njihovi umestnosti. V slučaju, da se ti pogoji ne izpolnjujejo, se lastnikom takoj odtegne producijsko dovoljenje." Odredba je zelo pametna in bi prav nič ne škodila v Ameriki. Kinematografske predstave danes bolj posoruve ljudstvo, kot izobražijo. Na reklamnih lepkih sploh in drugzaga videti kot samokres in nož.

Šesti mednarodni kongres za elektrotlogio in radiologio. Od 3. do

Slovenska Narodna

Podporna Jednota

Ustanovljena 9. aprila 1904

Inkorn. 17. junija 1907 v št. Illinois.

GLAVNI STAN: CHICAGO, ILL.

GLAVNI ODBOR:

Predsednik: Martin Potokar, 1625 S Centre Ave., Chicago... Podpredsednik: Jakob Miklavčič, Loek Box 3, Willock, Pa...

NADZORNI ODBOR:

Vincenc Canjkar, 1226 a, Tiffang Ave., Frank Černé, 6034 St. Clair Ave., Cleveland, O.

POROTNI ODBOR:

John Šare, box 131, Evergreen Alta, Canada. Valentin Stalick, 302 Pilot Butte Av., Rock Springs, Wyo.

UREDNIK GLASILA:

Jože Zavertnik, 2821 So. 40th Ave., Chicago, Ill.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

M. A. Weisskopf, M. D. 1842 S. Ashland Av., Chicago, Ill.

Denar je pošiljati naravnost na blagajnika, pritožbe glede nerednega poslovanja na predsednika nadzornega odbora, preporne zadeve pa na predsednika potnega odbora Ivana Šarca, vse druge uradne stvari na gl. tajnika

Table with 3 columns: Name, Amount, and Percentage. Lists names like Repaticc, Halley, de Vico, Brorsen, Olbers, P. Brooks, Westphal, Stephan, Tempel, Tuttle, Peters, Denning, Faye, Denning, Swift, Brooks, Giacobini, Swift, Holmes, Wolf, Giacobini, Grišov, d'Arrest, Finlay, Tuttle, Biela, Barnard, Tempel, Perrine, Spitaler, Brooks, Pigot, de Vico-Swift, Winnecke, Legell, Tempel, Brorsen, Barnard, Tempel, Helfengrielder, Blampain, Eneke.

bolj je delal, temveč so zahtevali od njega. Vsi, gospodinja, hči, sinova, komi, kuharica so ga pošiljali sedaj sem, sedaj tja in mu nakladali najraznovrstnejša dela. Venomer se je slišalo: "Brat, teči tje!" ali: "Aljoša, naredi to!" "Aljoša, ali si pozabil, kaj?" "Le glej, Aljoša, da ničesar ne pozabis!"

Ona je govorila zelo rada, in jo je rad poslušal. Slišal je, da se zgrdi v mestu dostikrat, da se kmetje, ki delajo v mestu, poročajo s kuharicami. Nekoč ga je vprašala Ustinja, ako ga bodo kmalu oženili. Rekel je, da ne ve tega in da nima nobenega veselja vzeti dekleta iz vasi.

umivanje en liter vode na dan. Pred kratkim pa je prišel neki potnik na originalno idejo, da bi se skopal. Obrnil se je na upravo mestne bolnišnice z vlnudnim vprašanjem, če bi se mogel proti plačilu morda v bolnišnici kopati. Čudnega moža so peljali k vratarju, ki je po tehtnem premisleku izpregovoril še bolj tehtne besede: "Blagovolite se s pisмено vlogo obrniti na ravnatelja." Potniku se je zdelo to sicer malo predolgočasno, toda misli si je: "videl bom, kaj bo iz tega" in je res napisal najprijaznejšo prošnjo na ravnatelja.

jev. Od 1890 do 1892 je dalo 61.000 moških 1000 smrtnih slučajev, dočim je dalo 61.000 gostilničarjev 1624 smrtnih slučajev. In od 1900 do 1902 se število smrtnih slučajev še bolj pomika na neugodno stran za gostilničarje. Dočim je prišlo na 71.000 angleških državljanov 1000 smrtnih slučajev, je imelo v enakem razdajju 71.000 angleških gostilničarjev 1669 smrtnih slučajev. Ti statistični podatki govore z zgovornostjo debelih knjig!

Zvezdoznanstvo.

Neptun. Njega niso odkrili slučajno, marveč so izračunili njegovo odkritje. S prostim očesom ga sploh ne moremo opaziti. Od sonca je oddaljen 600 milj in sonce ga razsvetljuje 910krat slabšeje kot zemljo. Vseeno so pa odkrili eno luno, ki se vrta okoli njega.

Leta 1898 je zvezdoslovec Witt na zvezdarni Urania v Berlinu s pomočjo fotografije odkril nov planet, ki očrta posebno pot okoli sonca. Deloma vrši svojo pot izven poti Marsa. Zategadelj jo ne moremo prištevati k asteroidom, katerih pot je izključno med Marsom in Jupitrom. Večji del njegovega pota je med zemljo in Marsom, raditega se približa planet zemlji do 20 milj km. Torej se približa zemlji najbližje med vsemi nebeškimi telesi izvzemši lune. Njegova pot se loči popolnoma od poti drugih planetov, in je podobna bolj poti periodičnih kometov. Planet je zelo majhna stabo razsvetljena zvezda, katero pa vseeno lahko opazimo s prostim očesom, kadar je v bližini zemlje. Da so planet odkrili še le pred kratkim časom, je temu kriva njegova pot ali tir, ki je izven prostora, v katerem so navadno iskali planete. Najbrž spada planet med skupino nebeških teles, katere do sedaj še niso odkrili, na katere je pokazal še Levier. Novemu planetu so dali ime Eros. Zopet drugi zvezdoslovec, med njimi dr. Bauschlinger trdijo, da pripada Eros k asteroidom ali majhnim planetom. Dr. Bauschlinger trdi, da je Mars po svojem tiru in vsled majhne prostornine asteroid, in sicer največji med njimi. Po njegovem mnenju naj bi se smatralo zemljo za mejnik asteroidov.

Kometi. Na vse strani vodijo pota kometov skozi naš solnični sistem. Del prostora, iz katerega prihajajo je izven znanih planetov. Še kadar so se prikazali na nebu, so jih nevedni ljudje smatrali za oznanjevalce nesreče in nezdode. Mejem ko so pota in gibanje drugih nebeških teles vedno enaka in neizpremenljiva, dokazujejo kometi, da se vršijo spremembe in razdruženje v prostoru.

V mračnjaskem srednjem veku so smatrali komete za šibo božjo. Pa tudi danes verjamejo še nekateri ljudje, da bi se zemlja razsula in bi bilo konec sveta, ako bi zemlja trčila ob repatico. Vendar je pa že zemlja šla skozi repatico, ne da bi bilo na zemlji opaziti kakšne nánke. Vzroke za to je iskati v sestavi repatic. Repaticc so tako redke, da niti njih jedro ni tako gosto, kot je naš zrak. Že za dimom ne moramo videti zvezd. Ako pa plava repatica preko nas, tedaj vidimo nepremično, če tudi stojijo za jedrom. Iz tega izvira, da repaticc spreminjajo svojo podobo, kar je pri trdem telesu nemogoče. Spremembe na repaticc, ki sestoji iz jedra in repa, zapazimo, ako jo opazujemo nekaj ur. Leta 1874 so opazovali repatico, katere rep je od 3. do 5. julija zrastle za štiri milijone milj.

Repaticc je navadno obrnen od sonca in tako dolg, da zavzame polovico nebeškega oboka. Nekateri repaticc imajo po več repov, druge so videli brez repa, ker niso imele repa, ali je pa rep bil obrnen proč od zemlje. Nekateri repaticc tudi nimajo jedra. Posebno pri tistih ga ni

opaziti, ki jih vidimo le s teleskopom. V takem slučaju se ne vidi drugega kot megleno snov.

Svetloba repaticc je zelo različna. Nekateri svetijo po noči kot najsvetlejši neprimičnice. Zopet druge tako svetlo, da se jih s prostim očesom lahko vidi po dnevni; nekatere pa tako slabo, da jih je videti komaj z najboljšimi daljnogledi. Po spektralni analizi sestoji jedro repaticc iz svetlih plinov, drugi deli, posebno pa rep pa kažejo nazaj vrženo solčno svetlobo. Vzlike temu so pa nekateri zvezdoslovci mnenja, da rep, ki je večkrat milijone kilometrov dolg, sestoji iz neke snovi, ki je še bolj redka kakor zrak in prihaja iz jedra repaticc.

V prvih dneh oktobra leta 1835 se je oričela Halleyjeva repatica, ki je doslej kazala le neko zgoščevanje svoje sredine, ne pričakovano vedno bolj zgoščevati. Na oni strani repaticc, ki je bila obrnjena proti soncu in katero je zadevalo največ njegovih žarkov, se je začelo iz repaticc izliviati proti soncu nekaj, kar se je razširjalo kakor pajkliča in je nihalo nekaj dni sem in tja, vedno v smeri proti soncu. To izlivanje se je polagoma obrnilo, ker ga je sonce odbijalo, kakor se je jasno opazilo, in je padlo za jedro repaticc, ter napravilo ondi rep, katerega so lahko opazovali dne 28. oktobra s prostim očesom. To izlivanje so opazovali pozneje še pri mnogih repaticc. Tako pri veliki repatici l. 1881. Videli so tedaj, da sta na njem od enega do drugega dne nastali dve, druga poleg druge ležeči pečji (avbji), katerih podaljšanje je tvorilo rep.

Zelo različna je tudi doba, v kateri se nam prikazuje repaticc. Včasih jih vidimo mesec, včasih tedaj, včasih pa le nekaj dni. Najdlje so videli veliko repaticc v letu 1811, katero so s presledki opazovali 513 dni.

Pota repaticc so podobna podolgovati in stegnjeni elipsi. Zvezdoslovci preračunajo čas, ki ga repatica potrebuje za svojo pot, da se zopet povrne k nam. Nekateri repaticc potrebujejo 1000 let ali pa še več. Repaticc iz leta 1811 potrebuje za svojo pot okoli sonca 2940 let.

Planeti zelo otežkočujejo izračunjevanje pota, ki ga napravijo repaticc, ker s svojo privlačno silo učinkujejo nanje. Posebno vplivajo manje večji planeti. Znan je slučaj, da je Jupiter s svojim učinkom toliko spremenil pot repaticc, da ni bila nič podobna prejšnji poti.

Repaticc so zelo številne. Cenijo jih na nekaj tisoč, dasi jih poznamo ali vidimo le majhno število. Ako so predaleč od zemlje in sonca, tedaj jih ne vidimo. Lazen Jupitrovega pota se niso videli nobene repaticc. Nekateri so v kratki dobi, v kateri jih vidimo, onstran sonca. Pokazuje se le ob svetlem mraku, ali ob oblačnih dnevih, pri zelo svetli lunini svetlobi. Majhna skupina notranjih repaticc se ne giblje nikdar izven Jupitrovega pota. Njih pot okoli sonca je kratka in traja le od 3/4 do 7/4 let.

Repaticc so našli: 1-99 po Kristu 21 100-199 " " 18 200-299 " " 35 300-399 " " 21 400-499 " " 19 500-599 " " 24 600-699 " " 21 700-799 " " 13 800-899 " " 31 900-999 " " 20 1000-1099 " " 28

Repaticc so našli: 1-99 po Kristu 21 100-199 " " 18 200-299 " " 35 300-399 " " 21 400-499 " " 19 500-599 " " 24 600-699 " " 21 700-799 " " 13 800-899 " " 31 900-999 " " 20 1000-1099 " " 28

Aljoša.

L. N. Tolstoj.

Aljoša je bil najmlajši brat. Rekli so mu tudi "lonce". Mati ga je namreč nekoč poslala z loncem k cerkovnikovi ženi, da bi prinesel mleko. Aljoša se je spodtaknil in ubil lonce. Mati ga je zato pretepla, a otroci so ga dražili z loncem. Prijelo se ga je ime "Aljoša, lonce". Aljoša je bil majhen, suh, butast; ušesa so mu štrlela od glave kakor dve peruti, nos je bil nenavadno velik. Otroci so mu nagajali: "Aljoša ima nos kakor kumara." V vasi je bila šola. Aljoša je le s težavo bral, saj tudi časa ni imel, da bi učil. Njegov starejši brat je služil v mestu pri nekem trgovcu. Aljoša je pa pomagal očetu, ko je bil že večji. Je pasel dan in noč konje. Dvanajstleten je oral na polju in znal voziti. Zelo močan ni bil, a bil je ročen in spreten. Vedno je bil vesel in dobre volje. Otroci so ga zasmehovali, ali on je molčal, ali pa se jim je smejal. Kadar ga je oče kregal, je tudi molčal in poslušal. Potem, kadar je oče dovršil svoje karanje, se je Aljoša nasmejal ter nadaljeval delo. Aljoša je bil star devetnajst let, ko so njegovega brata vzeli k vojakom. Oče je sedaj tako odločil, da mora iti Aljoša namesto brata v službo k trgovcu. Aljoša je dobil stare bratove škornje, očetovo kučmo in sukno. Peljali so ga v mesto. Aljoša se ni mogel nagledati svoje lepe obleke, a trgovca nikakor ni bila všeč Aljoševa zunajnost. Premeril je Aljošo in rekel: "Mislim sem, da dobim namesto Semjona človeka, a ti mi pripelješ takega smrkavca. Kaj naj počnem z njim?"

"Ali on zna vse: napreže in dela, kamorkoli je potrebno in dela nad vse rad. Izgleda res slabo, ali v resnici je močan. Glavno je pa to, da je voljan in tih."

"No, že dobro. Videl bom, kaj naučiš pri njem. Pusti ga tukaj."

Tako je nastopil Aljoša svojo službo pri trgovcu.

Trgovčeva družina ni bila velika: hišna gospodinja, njena žena zelo stara mati, najstarejši oženjeni sin, ki je bil čisto preprosto vzgojen ter je pomagal očetu v trgovini, drugi, neni sin, ki je dovršil gimnazij in obiskoval univerzo, odkoder so ga pa izpoldili in je prebival sedaj doma; slednji se hči, ki je hodila v gimnazij.

V začetku jim ni bil Aljoša všeč, bil je preveč kmečki: njegova obleka je bila slaba, manir ni poznal in vse je tikal. A kmalu so se ga navadili. Še bolje je opravljal delo, nego njegov brat, vse je storil tiho in voljno. Odkazali so mu najrazličnejša dela, opravljal jih je rad in urno je delal od enega dela k drugemu. Kakor preje doma, tako so naprtili tudi pri trgovcu Aljoši vsa dela. Čim-

bolj je delal, temveč so zahtevali od njega. Vsi, gospodinja, hči, sinova, komi, kuharica so ga pošiljali sedaj sem, sedaj tja in mu nakladali najraznovrstnejša dela. Venomer se je slišalo: "Brat, teči tje!" ali: "Aljoša, naredi to!" "Aljoša, ali si pozabil, kaj?" "Le glej, Aljoša, da ničesar ne pozabis!"

Bratove škornje je kmalu strgal; gospodar ga je kregal, da leta okolo s strganimi škornji in golimi prsti. Ukazal je, naj kupijo Aljoši na semnju nove škornje. Aljoša se je silno razveselil novih škornjev, ali kaj, ko so nogo ostalo takšne kakor prej. Vsak večer so ga bolele od večnega letanja in jezil se je nanje, Aljoša se je tudi bal, da bo oče zelo hud, kadar pride v mesto po sinov zasluzek, ker je trgovca plačal škornja iz Aljoševnega zasluzka.

Po zimi je vstajal Aljoša še pred dnem. Nasekal je drv, pometel dvorišče, nakrmil in napojil kravo in konja. Potem je zakuril v peč, osušil čevlje, očedil samovarje in jih pripravil, dokler ga ni poklepal komi, da naj odnese blago, ali mu ukazala kuharica, naj zgnete testo in pomije posodo. Nato so ga pošiljali v mesto: ali je moral nesti pismo, ali prineseti stari materi olje, ali je šel pred gimnazij počakati hčerko. "Kje si vendar bil tako dolgo, prokleti lopov?" je vpil nadenj ta, zdaj drugi. Čemu bi res opravil svoj pota vsakdo sam? Bo že Aljoša stekel! "Aljoša, hej, Aljoša!" In Aljoša je tekel.

Svoj zajtrk je povžil mimo-grede. Malokdaj je imel čas, da bi obdeval z drugimi skupaj. Kuharica ga je sicer kregala, ker ni prihajal pravočasno, ali vendar, smilil se ji je in prihranila mu je vedno kaj gorkega za kosilo in za večerjo. Ob praznikih, posebno pa še ob dnevih pred prazniki, je bilo izredno veliko dela. Aljoša se je vzlic temu veselil praznikov, ker je dobival napitnino. Ni bilo sicer veliko, šestdeset kopek ki večjemu, ali bi je njegov denar. Svojeje zasluzka niti videl ni. Oče je prišel v mesto, vzal pri trgovcu Aljošev zasluzek in sina samo okregal, ker je tako hitro strgal škornje.

Ko si je od napitnine prihranil dva rublja, mu je nasvetovala kuharica, naj si kupi plečeno ručico jopico. Jopico je oblekel in od samega veselja ni mogel zapreti naga.

Aljoša je govoril malo. Kadar je kaj rekel, se je obrnil v stran; njegov govor je bil škratek. Kadar so mu kaj ukazali, ali ga vprašali, še razume to ali ono, je odgovoril, ne da bi kaj pomišljal: "Vse se mora razumeti," in se takoj lotil dela.

Moliti ni znal. Kar ga je bila naučila mati, je pozabil. Vzlic temu je molil zjutraj in zvečer — in sicer se je prekrizal z rokami. Tako je živel podrgno leto. V drugi polovici drugega leta se je odigral v njegovem življenju nenavaden dogodek. Ta dogodek je bil v spoznanju, da ne več ljudi le razmerje odvisnosti, ampak da je med njimi mogoče razmerje neke posebne vrste razmerje, pri katerem ne gre za to, da drugemu osnaži čevlje, zanj odnese zavoje, ali mu napreže vose, temveč razmerje, pri katerem je drug drugemu uslužen iz lastnega nagiba in prijazno občuje z njim, in da tudi on, Aljoša, ni izključen od takega občevanja. To spoznanje je vzbudila Aljošo kuharica Ustinja je bila sirota, mlada in prav tako delavna kakor Aljoša in sedaj naj bi on v prvi občutil, da je on sam — ne njegovo uslužnost — drugemu človeku mil in drag. Ko ga je njegova mati pomilovala, ni tega občutil. Zdelo se mu je, da mora biti tako, prav nič drugače ni bilo, kakor če bi sam sebe pomiloval. In sedaj je videl, da Ustinja, čeprav mu je bila popolnoma tuja, sočustvuje z njim. Prihranila mu je kašo z maslom, in ko je jedel, je uprla brado v dlan in ga gledala nepremično. Kadar je povzdignil oči, se je zasmejala in tudi on se je zasmejal. Aljoša se je prestrašil, tako je bilo to novo in čudovito. Čutil je, da ga ho to oviralo, da ne bo mogel več tako služiti, kakor je služil doslej. Ali vzlic temu je bil vesel. Kadar je pogledal hlače, ki mu jih je zakrpal Ustinja, je zmajal z glavo in se smehljaj. Med delom ali na kakem potu se je domislil Ustinje in rekel sam pri sobi: "Da, to je dekla, ta Ustinja!"

Ustinja mu je pomagala, kjerkoli je le mogla. Tudi on ji je pomagal. Pripovedala mu je o svojih usodi, kako je postala sirota in jo je vzela teta k sebi v mesto, kako jo je hotel trgovčev sin zapeljati v neko neumnost in kako ga je ona krepko zavrnila.

Ona je govorila zelo rada, in jo je rad poslušal. Slišal je, da se zgrdi v mestu dostikrat, da se kmetje, ki delajo v mestu, poročajo s kuharicami. Nekoč ga je vprašala Ustinja, ako ga bodo kmalu oženili. Rekel je, da ne ve tega in da nima nobenega veselja vzeti dekleta iz vasi.

"Mar si si že katero izbral?" ga je vprašala. "S teboj bi se rad oženil. Ali hočeš?" "Glej ga — takšen lonce, in kako zna to povedati!" je zaklicala ona in ga udarila z brisačo po hrbtu. "Zakaj ne bi hotela?" Čez nekaj časa je prišel oče po Aljošev zasluzek v mesto. Trgovčeva žena je izvedela, da se namerava Aljoša oženiti z Ustinjo, kar ji pa prav nič ni bilo všeč. Povedala je to tčudi svojemu možu.

Trgovec je izplačal očetu Aljošev zasluzek. "No, kako se ravna moj fant?" je vprašal kmet. "Saj sem vam pravil, da je tihi in voljan." "To je že res, ali napraviti hoče veliko neumnost. Oženiti se hoče s kuharico — a poročeni ljudje ne hom imel, To ni za nas." "Tak tepec, tak tepec! Kaj mu ne pride na misel!" je rekel oče. "Nikar mu ne veruj tega, občem mu že te misli iz glave."

Nuto je šel oče v kuhinjo, sedel za mizo in pričakoval sina. Aljoša je imel mnogo opravkov in se vrnil, ves zasopel od letanja. "Mislim sem, da se vedeš dostojno tukaj," je rekel oče. "Kaj ti je prišlo na misel?" "Meni? Prav nič!" "Kako t, da nič? Oženiti se hočeš! Kadar bo čas zato, te bom že jaz oženil in sicer z žensko, ki ti jo jaz izberem, ne pa s tako mestno vlačugo."

Dolgo je še govoril oče in ga obdeval. Aljoša je stal in zlihoval. Ko je končal oče, se je Aljoša smehljaj. Rekel je: "Kakor hočeš, pa ne storim tega."

"No, vidiš!" "No, je oče odšel, je ostal sam z Ustinjo, ki je pogovor prisluskovala za vrati. Aljoša ji je rekel: "Ali si slišala, najina reč je splavala po vodi? Oče je postal hud, prepovedal mi je!" Ustinja se je tiho jokala v predpasnik.

Aljoša je zacmokal z jezikom. "Ubojali ga moram pač. Ne drugače, kakor pustiva vse to." Ko mu je zvečer ukazala trgovčeva žena naj zapre oknice, ga je vprašala: "No, ali boste slusali očeta in si to budalost izbili iz glave?" "Gotovo," je rekel Aljoša. Smehljaj se je, ali takoj nato so se mu vile solze.

Odslej ni Aljoša nič več govoril z Ustinjo o ženitvi. Živel je popolnoma tako kakor pre. V postnem tednu ga je postal komi na streho, da naj skida sneg. Aljoša je zlezal na streho, na dvostruhen, temveč na železno večno streho. Ustinja je pritekla in za njo se trgovčeva hči. "Aljoša, ali si se poškodoval?" "Kako naj se poškodujem? Nič ni."

Hotel je vstati, a ni mogel. Smehljaj se je. Prenesi so ga v vratarjevo sobo. Prišel je ranočelnik, ki ga je preiskal in ga vprašal kje ga boli. "Povsod me boli, a to ni nič ne de, da le gospodar ne bi bil hud. Očetu moramo poslati kako poporočilo."

Aljoša je ležal dva dni, tretji dan so poslali po popa.

"Kako, ali moraš res nsmretiti?" ga je vprašala Ustinja. "Kaj pa drugače? Ali naj živimo večno? Enkrat pride pač vsak do tega," je rekel Aljoša hitro, kakor je bila njegova navada. "Ustinja, zahvaljena, da si imela usmiljenje z menoj. Glej, vendar bi bilo dobro, da so nama zabranili poroko. Sedaj bi bila nesreča tukaj — tako je pa vse v redu."

Ko je pop molil z njim, mu je sledil le z rokami in smcem. V njegovem sru je žvela misel: ako je bilo tukaj vse dobro, ako sem ubogal in nikomur storil kaj žalega, tedaj mora biti tudi na onem svetu vse dobro.

Malo je govoril. Večkrat je zaželjal pijske in venomer se je čudil nečemu.

Začudenje je bilo na njegovem obrazu, ko se je iztegnil in umrl.

Čedno mesto. V listu "Opinion" beremo sledečo pripovedko: Saint-Lo v Normandiji je sedež prefekta, pa nima kopalnice. Gospodje mladiši se kopajo kar v svoji usodi, kako je postala sirota in jo je vzela teta k sebi v mesto, kako jo je hotel trgovčev sin zapeljati v neko neumnost in kako ga je ona krepko zavrnila.

Čedno mesto. V listu "Opinion" beremo sledečo pripovedko: Saint-Lo v Normandiji je sedež prefekta, pa nima kopalnice. Gospodje mladiši se kopajo kar v svoji usodi, kako je postala sirota in jo je vzela teta k sebi v mesto, kako jo je hotel trgovčev sin zapeljati v neko neumnost in kako ga je ona krepko zavrnila.

Čedno mesto. V listu "Opinion" beremo sledečo pripovedko: Saint-Lo v Normandiji je sedež prefekta, pa nima kopalnice. Gospodje mladiši se kopajo kar v svoji usodi, kako je postala sirota in jo je vzela teta k sebi v mesto, kako jo je hotel trgovčev sin zapeljati v neko neumnost in kako ga je ona krepko zavrnila.

Čedno mesto. V listu "Opinion" beremo sledečo pripovedko: Saint-Lo v Normandiji je sedež prefekta, pa nima kopalnice. Gospodje mladiši se kopajo kar v svoji usodi, kako je postala sirota in jo je vzela teta k sebi v mesto, kako jo je hotel trgovčev sin zapeljati v neko neumnost in kako ga je ona krepko zavrnila.

Čedno mesto. V listu "Opinion" beremo sledečo pripovedko: Saint-Lo v Normandiji je sedež prefekta, pa nima kopalnice. Gospodje mladiši se kopajo kar v svoji usodi, kako je postala sirota in jo je vzela teta k sebi v mesto, kako jo je hotel trgovčev sin zapeljati v neko neumnost in kako ga je ona krepko zavrnila.

Čedno mesto. V listu "Opinion" beremo sledečo pripovedko: Saint-Lo v Normandiji je sedež prefekta, pa nima kopalnice. Gospodje mladiši se kopajo kar v svoji usodi, kako je postala sirota in jo je vzela teta k sebi v mesto, kako jo je hotel trgovčev sin zapeljati v neko neumnost in kako ga je ona krepko zavrnila.

Čedno mesto. V listu "Opinion" beremo sledečo pripovedko: Saint-Lo v Normandiji je sedež prefekta, pa nima kopalnice. Gospodje mladiši se kopajo kar v svoji usodi, kako je postala sirota in jo je vzela teta k sebi v mesto, kako jo je hotel trgovčev sin zapeljati v neko neumnost in kako ga je ona krepko zavrnila.

Čedno mesto. V listu "Opinion" beremo sledečo pripovedko: Saint-Lo v Normandiji je sedež prefekta, pa nima kopalnice. Gospodje mladiši se kopajo kar v svoji usodi, kako je postala sirota in jo je vzela teta k sebi v mesto, kako jo je hotel trgovčev sin zapeljati v neko neumnost in kako ga je ona krepko zavrnila.

Čedno mesto. V listu "Opinion" beremo sledečo pripovedko: Saint-Lo v Normandiji je sedež prefekta, pa nima kopalnice. Gospodje mladiši se kopajo kar v svoji usodi, kako je postala sirota in jo je vzela teta k sebi v mesto, kako jo je hotel trgovčev sin zapeljati v neko neumnost in kako ga je ona krepko zavrnila.

Čedno mesto. V listu "Opinion" beremo sledečo pripovedko: Saint-Lo v Normandiji je sedež prefekta, pa nima kopalnice. Gospodje mladiši se kopajo kar v svoji usodi, kako je postala sirota in jo je vzela teta k sebi v mesto, kako jo je hotel trgovčev sin zapeljati v neko neumnost in kako ga je ona krepko zavrnila.

Čedno mesto. V listu "Opinion" beremo sledečo pripovedko: Saint-Lo v Normandiji je sedež prefekta, pa nima kopalnice. Gospodje mladiši se kopajo kar v svoji usodi, kako je postala sirota in jo je vzela teta k sebi v mesto, kako jo je hotel trgovčev sin zapeljati v neko neumnost in kako ga je ona krepko zavrnila.

Čedno mesto. V listu "Opinion" beremo sledečo pripovedko: Saint-Lo v Normandiji je sedež prefekta, pa nima kopalnice. Gospodje mladiši se kopajo kar v svoji usodi, kako je postala sirota in jo je vzela teta k sebi v mesto, kako jo je hotel trgovčev sin zapeljati v neko neumnost in kako ga je ona krepko zavrnila.

Čedno mesto. V listu "Opinion" beremo sledečo pripovedko: Saint-Lo v Normandiji je sedež prefekta, pa nima kopalnice. Gospodje mladiši se kopajo kar v svoji usodi, kako je postala sirota in jo je vzela teta k sebi v mesto, kako jo je hotel trgovčev sin zapeljati v neko neumnost in kako ga je ona krepko zavrnila.

Zmes.

Čedno mesto. V listu "Opinion" beremo sledečo pripovedko: Saint-Lo v Normandiji je sedež prefekta, pa nima kopalnice. Gospodje mladiši se kopajo kar v svoji usodi, kako je postala sirota in jo je vzela teta k sebi v mesto, kako jo je hotel trgovčev sin zapeljati v neko neumnost in kako ga je ona krepko zavrnila.

V National Envelope Co., v Waukegan, Ill., se je vršila pred kratkim slavnata volitev, pri kateri je dobil socialistični kandidat Debs 24. Wilson 4. Roosevelt 20, Taft 11 in prohibicionist en glas.

IVANHOE.

Roman. Spisal Walter Scott
Poslovenil J. Z.

"Pijan menih je prišel na obisk k cerkovniku sv. Edevada — z dovoljenjem vaše prevzvišenosti —"

"Moja prevzvišenost ne dovoli, da imamo take zveri kot pijane menihe," je rekel duhovnik.

"No, je nadaljeval oče Dennet. "Neki svet brat je obiskal cerkovnika. Ta gost je bil nekak prsjaški menih, ki strelja divjačino, ljubi polno čašo in ljubi bolj slavnino kot brevir. Sploh je vesel človek, ki se zna prepetati z gorjačo, napenjati lok in plesati."

"Zadnji del tvojega govora, ti je ohranil zdrava rebra," je pristavil pevec.

"Ah, kaj še! Ne bojim se ga," je rekel stari Dennet. "Ko sem bil mlad in bival v Doncastru —"

"Zgodbo! — Zgodbo! hočemo slišati."

"Atelstana so pokopali v cerkvi sv. Edmunda."

"To je laž," je zahrčal menih. "Videl sem, ko so ga nesli v grad Coningsburgh."

"Pa povejte zgodbo, ako veste vse," se je hudoval Dennet, katerega so težko pregovorili, da je nadaljeval z zgodbo. "Oba trezna meniha sta dlje časa pijančevala — ker tako hoče ta prečistiti gospod. Pijančevala sta že nekaj ur, ko jih je ostralsko stokanje. Začela sta ropot verig in v istem trenutku je stal Atelstana na pragu in njima zaklical: 'Nezvesta pastirja!'"

"Narobe!" je vzkliknil menih. "Spregovoril ni besede!"

"Ej brat Turk!" je segel vmes pevec in potegnil meniha na stran. "Ujeli smo novega zajca."

"Alan a Dale," je odgovoril menih. "Videl sem Atelstana res stati pred seboj. Zavrt je bil v mrliško platno, od njega je pa prihajal strašen mrtvaški duh."

"Norčujš se!"

"Zamahnil sem proti njemu, da bi bil pobil vola na tla, pa sem ga zgršil. Udaril sem po zraku —"

"Pri sv. Hubertu, čudezna pravljica."

"Le počasi! Užil sem dosti strahu in obljubil, da prisostvujem dobremu delu — seziganju čarovnice ali pa božji sodbi. Raditega sem tu."

V tem trenutku je zamolkel glas zvonu naznanil prihod spreveda in začetek ceremonije, katero je ljudstvo pričakovalo v strahu.

Mostič je grada je padel preko jarka. Vrata so se odprla in jezdec z redovniškim praporjem, pred njim šest trobentačev, se je prikazal na mostiču. Njemu so sledili predstojniki po dva in dva, za njimi je pa jahal veliki mojster na konju z navadno in preprosto opravo. Za velikim mojstrom je jездil Bois-Guilbert od nog do glave v jeklu, pa brez sulice, ščita in meča, katere so za njim nosila dva paža. Na njegovem obrazu, katerega je napol zakrivalo veliko pero, je bil strasten izraz, kakor da bi se njegov ponos bojeval z drugimi čustvi. Bil je smrt-nobled, ker je zadnje noči prebil brez spanja in v njegovih potezih je bilo nekaj, da je vsakdo pogledal proč od njega.

Na desni in levi sta jahala v beli "mirovni obleki" Konrad pl. Mont Fitehet in Albert pl. Malvoizin, ki sta bila "pomočnika" bojevnika.

Dolga vrsta templarjev s spremstvom črno oblečenih oprad in pažev je sledila bojevniku Bois-Guilbertu. Konec spreveda so tvorili vojaki-najemniki, sredi katerih je korakala bleda obtoženka s počasnimi in trdnimi koraki proti prostoru, kjer se je imela odločiti njena usoda.

Mesto v bogato orientalsko obleko je bila oblečena v navadno belo obleko. Ali v njenih očeh je bilo toliko poguma in udanosti, da so bili vsi gledalci ganjeni od solz in so obžalovali, da je tako krasno bitje postalo sužnjica hudiča.

Ko je sprevod enkrat v krogu obhodil vežbališče, so vsi zavzeli svoja mesta izvemši bojevnika in njegovih pomočnikov, ki sta ostala na konjih znotraj ograje.

Rebeko so odpeljali k črnemu stolu, ki je stal poleg grmade.

Ko je prvič pogledala na priprave za mučno smrt, je bilo opaziti, da jo je stresla groznica. Zaprla je oči, ustnice so gibale, ne da bi bilo čuti glas. Po eni minuti je odprla oči in pogledala srčno na grmado, potem je pa glavo počasi in mirno obrnila proč.

Glas trombe je naznanil začetek božje sodbe. Malvoizin je šel k višjemu mojstru in položil rokavico židinja pred njegove noge.

"Plemeniti gospod, častiti oče!" je prišel Malvoizin glasno: "Vrli vitez, Brian pl. Bois-Guilbert, predstojnik templarskega reda, ki je vsled sprejema zastavi-

la, katerega sem položil pred vas, dolžan, danes boriti se, da je židinja imenom Rebeka zaslužila kazni, ki je bila izrečena v redovniškem kapitelju, in je bila obsojena, da bo sežgana kot čarovnica, stoji tukaj, pripravljen viteško in častno se boriti zato."

"Ali je prisegel," je vprašal veliki mojster, "da je njegova zadeva pravična in častna? Prinesite razpelo in "Te igitur!"

"Prezvišeni gospod!" je odgovoril Malvoizin. "Vitez je prisegel že pred predstojnikom Mont-Fitehetom. Nepotrebno je, da bi še enkrat prisegel, ker njegova nasprotnica kot židinja ne more prisesti."

Ko se je veliki mojster izrazil, da je zadovoljen z naznanilom, je ukazal glasniku, da naj izvrši svoje.

Zopet so zabučale trombe in glasnik je zakričal z močnim glasom: "Čujte! Čujte! To stoji plemeniti vitez Brian pl. Bois-Guilbert, da se spoprime z vsakim vitezem po katerega žilah se pretahta dobra kri in ki sprejme božjo sodbo za to židinj. Ako se prijavi tak bojevnik, potem mu veliki mojster jamči enake pravice, enakost glede vetra in sonca, da bo boj pravičen!"

Zatem se je zopet oglasila tromba, na kar je nastala več minut trajajoča tišina.

"Noben bojevnik se ne zgleda za obtoženko," je rekel Beaumanoir. "Glasnik vprašaj jo, če katerega pričakuje, ki se bo bojeval zanj."

Glasnik se je bližal Rebeki. Z druge strani pa tudi Bois-Guilbert.

"Ali je to v soglasju z zakonom?" je vprašal Malvoizin in pogledal velikega mojstra.

"Seveda," je odgovoril veliki mojster. "Pri božji sodbi lahko obuhjeta stranki. Mi jim ne smemo tega zabraniti, ker pride večkrat resnica na dan."

Rebeka je rekla glasniku: "Povejte velikemu mojstru, da vstrajam pri tom, da sem nedolžna in ne priznam, da je moja krivda dokazana in se me izroči smrti. Zahtevam odklop, kot ga določa zakon, da vidim, če mi bo Bog poslal rešitelja. — Kedar bo potekel ta odklop, naj se zgodi njegova volja!"

Ko je glasnik sporočil odgovor svojemu gospodarju, je rekel: "Bog nas obvaruj, da bi nam žid ali pagani očitali nepravilnosti! Čakali bomo, da senca pada od vzhoda proti zapadu, ako bo ta ne srečna ženska dobila rešitelja. Kedar se bo pa dan nagnil tako daleč, naj se pripravi za smrt."

V tem trenutku je glas Bois-Guilberta udaril na uho Rebeka. Bil je le šepet in vendar se je vstrasila.

"Rebeka," je rekel, "ali siliš?"

"Nočem te slišati, krvoločni, trdosrčni človek!" je odgovorila, nesrečnica.

"Ali ti me ne razumes," je govoril templar. "Meni se dozdeva moj glas tuj. Skornj nevem, kje sva in za kakšen namen. — Ah, ta ograja — ta grmada — poznam namen, vendar se mi dozdeva, da je to le strašna podoba moje fantazije!"

"Moj duh je čist," je odgovorila Rebeka. "Govori mi jasno, da bo ta grmada požrla moje telo in mi pripravila mučno in kratko pot na drugi boljši svet!"

"Sanje — predrzne sanje, Rebeka, katere je višja modrost vaših Saducejev zavrgla. Poslušaj me Rebeka," je nadaljeval ognjevito, "tebi je odprta lepša pot, ki vеди v življenje in svobodo, kot oni sanjajo. Skoči za moj hrbet na konja — in v eni uri hodeta za nama vežbališče in grmada. Nama se bo odprl nov svet — meni pa novo življenje za moje častihlepnot. Naj me obsodijo in črtajo ime Bois-Guilberta iz imenika duševnih sužnjev!"

"Odstrani se skušnjavec!" je rekla Rebeka. "Tudi v tej uri me ne odstraniš s pota moje vere. — Med vsemi sovražniki, ki so me obkolili, si ti najnevarnejši. — Odstrani se v imenu Boga!"

Zdaj je prijezdil Malvoizin in zahteval, da se Bois-Guilbert odstrani na svoje mesto. Viteza je vobogal in očitačo pogledal Rebeka.

"Že dve uri so čakali zastoj na viteza."

"Nihče se ne zgleda," je pripomnil brat Turk. "Vendar je pa škoda tako krasnega bitja!"

Splošno je prevladalo mnenje, da ne bo noben vitez vstopil za židinj, ki je obtožena čarovništva. Nekateri so hoteli že na glas izreči, da je njeno zastavilo propadlo.

Nakrat se je na planjavi pokazal vitez, ki je podil konja z vso silo proti vežbališču. Iz sto grl je bilo zadonel: "Bojevniki! Bojevniki!" Vzlic predstojnikom je ljudstvo pozdravljalo bližajočega viteza.

Ali upanje je takoj ugasnilo. Konj je bil vsled dolge poti utrujen, vitez se je pa vsled utrujenosti ali slabosti komaj držal v sedlu.

Vendar je pa na vprašanja glasnika po imenu, stanu in želji odgovorjal odločno.

"Dober vitez in plemenite krvi sem. Prihajam, da z mečem in sulico izvojujem pravico za tega dekleta, da se izrečena sodba ne izvrši nad njo. Raditega izovem viteza Briana pl. Bois-Guilberta kot izdajalec, morilec in lažnjivec, kar bom dokazal s pomočjo orožja, sv. Device in plemenitega viteza sv. Jurija."

"Noben templar se ne bojuje s takimi, ki nimajo imena," je segel vmes Malvoizin.

"Moje ime," je odgovoril vitez, vzdignivši kriniko, "je boljše, moj rod plemenitejši kot tvoj — Malvoizin! Jaz sem Vilfred pl. Ivanhoe."

"Ne bom se boril s teboj," je odgovoril templar. "Zaceli svoje rane, dobi boljšega konja, mogoče se bom potem potrudil, da ti izbijem iz glave tvoje bahaštvo."

"Prezvetni templar!" je zakričal Ivanhoe, "ali si že pozabil, da te moja sulica vrgla že dvakrat v prah. Spomni se na bojišče, v Acru — v Ashbyu! — Spominjaj se zlate verižice, katero si zastavil napram moji sveti relikviji, da se boš z menoj povsod boril, da rešiš svoje izgubljeno čast. No, pri tej relikviji! — Proglasil te bom na vsakem dvoru, v vsaki redovniški hiši kot strahopetca, ako ne sprejmeš boja brez obotavljanja."

Zdaj je Bois-Guilbert zahrnil: "Saksonski pes. Vzeml svojo sulico in se pripravi za smrt!"

"Veliki mojster, ali mi dovolite, da se smem bojevati?" je vprašal Ivanhoe.

"Seveda, ako te dekle prizna za svojega viteza. Ali tebe so oslabile rane, Dasi si bil vedno sovražnik vašega reda, vendar ne želim, da je boj tako neenač."

"Saj ni z božjo pomočjo se poštum močnim. Ali ni to božja sodba. V njegovo varstvo se izročim," "Rebeka," je nadaljeval glasno, "ali me sprejmeš?"

"Seveda, seveda," je odgovorila Rebeka in njen glas se je tresel razburjenosti. — "Priznam te kot bojevnika, katerega mi je poslalo nebo! Ne! — Tvoje rane še niso zaceljene. — Nikar se ne meri s tem obaščenem. — Zakaj naj bi umrl tudi ti?"

Ivanhoe je že stal na svojem mestu nasproti Bois-Guilbertu. Glasnik je pa trikrat glasno spregovoril: "Faites vos devoirs, preux chevaliers!"

Po tretjem kliču je stopil za ograjo in opominjal navroče, naj nikar ne motijo boja. Zdaj je veliki mojster vrgel rokavico Rebeka na bojišče in spregovoril odločno sosedo: "Laissez aller!"

Viteza sta divjala drug proti drugemu z vso silo. Utrujen konj Vilfreda se je zgrudil, kot je vsakdo pričakoval, pod sunkom templarja.

Takšen izid boja so vsi pričakovali. Dasi ravno je Ivanhoe le lahko zadel ščit templarja, se je v splošno začudenje vseh navzočih Bois-Guilbert zgrudil s konja na tla.

Ivanhoe je bil kmalu na nogah in je hitel, da se peš z mečem bori za stvar. Ali njegov nasprotnik ni vstal. Vilfred mu je nastavlil svoj meč na prsa in mu rekel, naj se uda, ker drugače ga bo prebodl.

Bois-Guilbert ni odgovoril.

"Ne usmrtime ga!" je rekel veliki mojster, "ker se še ni spravil z Bogom. Ne usmrtime s telesom tudi njegove duše! Proglasimo ga za premaganim."

Šel je na bojišče in ukazal naj-templarju snamejo čelado. Ubogali so ga. Njegove oči so bile zaprte — obraz pa silno rdeč. Ko so ga gledali, so se odprle njegove oči, a bile so kalne in steklene. Rdečica se je pričela umikati bledebi.

Ne da bi se ga nasprotnik dotaknil s subico, je postal žrtev svojih nebrzdanih strasti.

"To je prava ljudska sodba!" je rekel veliki mojster, gledajoč proti nebu. — "Fiat voluntas tua!"

Štiri in štirideseto poglavje.

Ko se je poleglo razburjenje, je vprašal Ivanhoe velikega mojstra, ako je izvršil svojo nalogo častno kot bojevnik.

"Da," je odgovoril veliki mojster. "Izjavljam, da je dekle svobodno in nedolžno! — Orožje in trulo mrtveca sta na razpolago zmagovalcu."

"Ne bom ga oropal orožja," je odgovoril Ivanhoe, "pa tudi njegovega trupla ne bom izročil sramoti. Bojeval se je za krščanstvo, danes ga je pa kaznovala božja roka in ne človeška. Kar se pa tiče dekleta —"

V tem trenutku je bilo slišati peket konjskih kopit in črni vitez je na čelu številnega spremstva prihajal na bojišče.

"Kakor vidim, sem prišel prepozno," je spregovoril črni vitez. "Izbral sem Bois-Guilberta za svojo žrtev. — Ivanhoe, ali si ravnal prav, da si se podal v tak boj, ko si komaj sedel v sedlu!"

"Bog je odločil v tem boju, plemeniti gospod."

"Naj v miru počiva," je spregovoril vitez. "Bil je hraber vitez. — Ali časa ne smemo gubiti. Bohum izvrši svojo nalogo."

Bohum je stopil pred Albert Malvoizina in položil roko na njegovo ramo. "Ti si radi veleizdaje moj jetnik!"

"Kdo se upa," je segel vmes veliki mojster, "prijeti templarja vspricho velikega mojstra in sredi redovniške hiše?"

"Jaz — Bohum, angleški grof."

"In prijel ga je na ukaz Richarda Plantageneta," je pristavil kralj in dvignil krinko, "ki stoji pred vami. Umrl bo z njegovo izdajalskim bratom Filipom."

"Temu se bom uprl," je rekel veliki mojster.

"Ponosni templar!" je vskliknil Richard. "Tega ne moreš. Ozri se in poglej! Raz tvojih stolpov vihra angleški prapor mesto "beau-seanta". Bodi pameten Beaumanoir in ne vpiraj se! Tvoja roka je v žrelu leva."

"Zatožil te bom v Rimu," je rekel veliki mojster, "radi nedovoljenega umešavanja v pravice našega reda."

"Stori, kar hočeš. Zdaj pa razdruži kapitelj in pojdi s tvojimi brati v drugo redovniško hišo."

ako boš katero našel, v kateri ni so kovali zarot proti angleškemu kralju. Ako pa hočeš, pa sprejmi gostoljubnost in bodi priča sodbe, katero bomo izvršili."

Dalje prihodnjaj.

OGLASI.

DENARJE V STARO DOMOVINO

pošljamo:

50 kron	za \$	10.50
100 kron	za	20.40
200 kron	za	40.80
400 kron	za	81.60
500 kron	za	102.00
1000 kron	za	203.50
2000 kron	za	406.00
5000 kron	za	1015.00

Poštarina je všeta pri teh svotah. Doma se nakazane svote popolnoma izplačajo brez vinarja odbitka.

Naše denarne pošiljave razpošilja na zadnje pošte e. k. pošto hranilnični urad na Dunaju v najkrajšem času.

Denarje nam pošlajte je najpriličnejše do \$50.00 v gotovini v priporočnem ali registriranem pismu, večje zneske pa po Postal Money Order ali pa po New York Bank Draft.

FRANK SAKSER,
82 Cortlandt St., New York, N. Y.
6104 St. Clair Avenue, N. E.
Cleveland, Ohio.

JAVNI NOTAR
J. KAKER,
220 1/2 Grove St.
Milwaukee, Wis.
izvršuje vse notarske posle za tu in stari kraj.

Phone Lawndale 7518
DR. R. D. ARFORD
zdravnik in operator.
Specialist za ženske in otročje bolezni.
Ordinira od 8 do 12 popoldne. Od 7 do 9 zvečer.
2202 S. 40. ave. in vogal 22. ceste.

Sedem in osemdeset

tisoč ljudi ima vloge o tej banki. Ne kateri živijo v drugih državah, zopet drugi v stari domovini. Pošljajo nam s pošto svoje prihranke, ker je ona naj večjih in najvarnejših bank v Ameriki. Z enim dolarjem lahko začne vsiglati in vloga vam bo nosila štiri odstotke obresti.

The Cleveland Trust Company
SAVINGS BANK
5 MIL. DOLARJEV
St. Clair office, St. Clair St. cor. E. 40th, CLEVELAND

Za pet dolarjev na leto lahko najmete hranišni predal (box) iz Armoryvega jekla, v katerem so vaši privatni papirji, vrednosti varni pred ognjenj tati, vlemilci in drhalskimi napadi. Vabimo Vas, da si ogledate hranišni predale med uradnimi urami.

J. S. JABLONSKI

Denar pošiljamo v domovino.

Po sledečih cenah:

\$10.35K.	50
\$20.50K.	100
\$41.00K.	200
\$102.50K.	500
\$204.50K.	1000
1020.00K.	5000

S temi cenami so vračunjeni vsi stroški.

PRODAJAMO ŠIFKARTE.
MENJAMO DENAR.
Govorimo slovenski.

Kaspar
Državna Banka
1900 Blue Island Av., Chicago Ill.

Vi lahko pišete svoje račune, razprave, bilanco itd. pri navadni uporabi

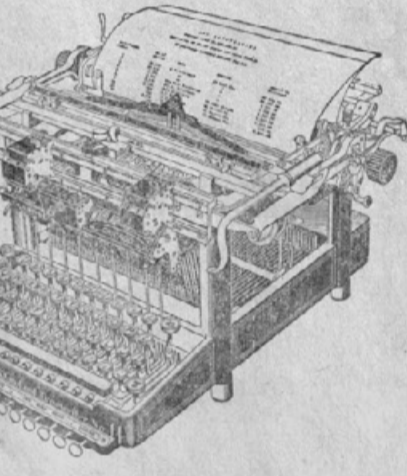
Remington-ovega

Pisalnega stroja

za seštevane in odštevane

(Seštevni mehanizem Wahla)

in kedar bodete prišli do konec stopca, bodete imeli vsoto pravilno izračuneno.

Piše in seštevata ali odštevata ob enem, ne da bi bilo treba še kakšnega posebnega dela. Delo je olajšano za polovico in natančnost dela je zajamčena.

Remington Typewriter Co.
(Incorporated)
35 So. Wabash Ave., Chicago, Ill.

EMIL BACHMAN, 1719 So. Center Ave., Chicago, Ill.

Največja slovenska tvornica za ZAŠTAVE, REGALIJE, ENKE, KAPE, PEČATE itd. v Ameriki.

Izdeluje zlate znake za vsa slovenska, hrvaška, česka, slovaška in srbska društva v Ameriki.

Pišite po nas veliki cenik ki je tiskan v vseh slovenskih jezikih in kateremu se priložna zahvalna pisma od poznanih družtev.

Lastnik je rodom Čeh, piše slovenski in hrvaški in je član S. N. P. J., odkar se je ustanovila.

NAJVEČJA SLOVENSKA TISKARNA V AMERIKI JE

Narodna Tiskarna

2146-50 Blue Island Ave., Chicago, Ill.

Mi tiskamo v Slovenskem, Hrvaškem, Slovaškem, Češkem, Poljskem, kakor tudi v Angleškem in Nemškem jeziku. Naša posebnost so tiskovine za društva in trgovce. "GLASILO" in "PROLETAREC" se tiskata v naši tiskarni :: :: ::

The Lake Shore Banking and Trust Co.

USTANOVljena 1890

Assets: nad \$3,600,000.00

Kranjenje in splošni bančni posli. Posojila na temeljite in črge. 55. cesta in St. Clair Ave. Huron Road in Prospect Ave. Superior Ave. in Addison Road.

Pri nas vlaga država Ohio in mesto Cleveland. Plačemo 4 od sto.

Pošiljamo denar v staro domovino hitro in zanesljivo. Ter predajamo poverljive listke. Amo zastopniki od vseh glavnih prekmorskih črt.

Zelimo Vasogo znanstva.

Jno. M. Gundry, preds. Harley B. Gibbs, poć preds. H. W. King, podpreds. J. Horace Jones, blagajnik. Walter B. Bowler, tajnik in blag. L. C. Kollie in George F. Schulze, pomožna cashier.

EDINA SLOVENSKA TVRDKA.

Zastave, regalije, znake, kape, pečate, in vse potrebnosti za društva in jednote.

DELO PRVE VRSTE. CENE NIZKE.

Slovenske cenike pošiljamo zastonj.

F. Kerže Co. 2616 S. Lawndale Ave. Chicago, Illinois

Frank Sakser

Glavni urad: 82 Cortlandt St., NEW YORK, N. Y. Podružnica: 6104 St. Clair Ave., CLEVELAND, O.

Posilja DENARJE v staro domovino in prodaja PAROBRODNE LISTKE za vse prekmorske hranišnice na Dunaju; hitro in cenovno.

Tisoče Slovencev se vedno obrača na to staro tvrdko, a nihče ne more tožiti o kaki izgubi.

